

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

XII legislatura · tercer període · sèrie C · número 165

Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017

Sessió 10, dimarts 29 de gener de 2019

Presidència de l'l. Sr. Jordi Munell i Garcia

TAULA DE CONTINGUT

Compareixença d'Elisabet Ortega Larriba, directora del Consorci de Benestar Social del Ripollès 357-00154/12	4
Compareixença d'Ali Yassine, president de la Comunitat Islàmica Annour 357-00147/12	9
Compareixença de Núria Perpinyà Colomer, tècnica d'educació i convivència de l'Ajuntament de Ripoll 357-00155/12	9
Compareixença d'una representació de la Xarxa Veïnal Som Ripoll 357-00157/12	12
Compareixença d'una representació d'Unitat Contra el Feixisme i el Racisme, de Ripoll 357-00158/12	14

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

El *Diari de Sessions del Parlament de Catalunya* (DSPC) reproduïx només les intervencions orals fetes durant la sessió. La resta de documentació que acompanya la intervenció es pot consultar a l'expedient de la comissió.

Imprès al Parlament

ISSN: 0213-7976 (general)

0213-7992 (sèrie C)

DL: B-3.468-1982

www.parlament.cat

Sessió 10 de la CIAA

La sessió de la Comissió d'Investigació sobre les Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017 (CIAA) s'obre a dos quarts d'onze del matí i quatre minuts. Presideix Jordi Munell i Garcia. Assisteix la Mesa la lletrada Mercè Arderiu i Usart.

Hi són presents els diputats Jean Castel Sucarrat, pel G. P. de Ciutadans; Aurora Madaula i Giménez i Teresa Pallarès Piqué, pel G. P. de Junts per Catalunya; Montserrat Fornells i Solé, pel G. P. Republicà; Ramon Espadaler i Parcerisas, pel G. P. Socialistes i Units per Avançar; Joan Josep Nuet i Pujals, pel G. P. de Catalunya en Comú Podem, i Natàlia Sánchez Dipp, pel S. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Crida Constituent.

També hi és present el president del Consell Comarcal del Ripollès, Eudald Picas i Mitjavilla

Assisteixen a aquesta sessió el secretari de la Comunitat Islàmica Annour, Hamid Barbach; la representant d'Unitat Contra el Feixisme i el Racisme Carme Brugarola; els representants de la Xarxa Veïnal Som Ripoll Eduard Castellà Marco i Raquel Rull Agulló; la directora del Consorci de Benestar Social del Ripollès, Elisabet Ortega Larriba, i la tècnica d'educació i convivència de l'Ajuntament de Ripoll, Núria Perpinyà Colomer.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença d'Elisabet Ortega Larriba, directora del Consorci de Benestar Social del Ripollès, davant la Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017 (tram. 357-00154/12). Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017. Compareixença.

2. Compareixença de Núria Perpinyà Colomer, tècnica d'educació i convivència de l'Ajuntament de Ripoll, davant la Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017 (tram. 357-00155/12). Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017. Compareixença.

3. Compareixença de Khalid Kyyat, president de l'oratori Fath de Ripoll, davant la Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017 (tram. 357-00156/12). Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017. Compareixença.

4. Compareixença d'una representació de la Xarxa Veïnal Som Ripoll davant la Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017 (tram. 357-00157/12). Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017. Compareixença.

5. Compareixença d'una representació d'Unitat Contra el Feixisme i el Racisme, de Ripoll, davant la Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017 (tram. 357-00158/12). Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017. Compareixença.

6. Compareixença d'Ali Yassine, president de la Comunitat Islàmica Annour, davant la Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017 (tram. 357-00147/12). Comissió d'Investigació sobre els Atemptats del 17 i el 18 d'Agost de 2017. Compareixença.

El president del Consell Comarcal del Ripollès (Eudald Picas i Mitjavilla)

Bé, bon dia, benvinguts aquí a la seu del Consell Comarcal del Ripollès, que en definitiva és la seu de tots els ripollesos, i en aquest cas de tots vosaltres. Senyor alcalde, diputats, agraïts, perquè és la casa vostra, ja ho sabeu, la casa nostra, però en aquest moment també és la casa vostra.

Esperem que aquestes reunions que heu de tenir ara siguin fructíferes. També és veritat que seria bo que mai haguéssim hagut de trobar-nos per aquests motius, però esperem que el treball –que, si no ho recordo malament, és la setena o vuitena comissió que esteu fent– sigui el més fructífer possible i que puguem esbrinar coses que realment aquí a la comarca van ser nefastes per a nosaltres, i que el treball vostre en tots aquests dies i especialment avui sigui fructífer.

Sigueu molt benvinguts al Ripollès.

Gràcies.

El president

Bé, moltes gràcies, president del consell comarcal. Salutem també el president del consell d'alcaldes, us donem la benvinguda a Ripoll, Ripollès. També, doncs, al públic que ens acompanya, també gràcies per venir en aquesta sessió.

Històricament és la tercera vegada, segons ens ha confirmat la lletrada, que el Parlament organitza una comissió fora de seu parlamentària. Per tant, en aquest sentit, també agraïm, doncs, l'autorització que ens ha donat la Mesa del Parlament per poder fer aquest acte, que per un costat està carregat de simbolisme i per l'altre no deixa de ser un acte també d'acostament, en el cas que teníem tot un conjunt d'entitats i persones compareixents totes de Ripoll, Ripollès, i, per tant, també crec que és interessant, en lloc de demanar-vos o convidar-vos a venir al Parlament, també és bo que en aquest cas la comissió parlamentària sigui la que s'apropa al territori, per poder escoltar les vostres intervencions a partir de la vostra expertesa i testimoni d'aquests tràgics fets que estem investigant en aquesta comissió d'investigació, eh? Per tant, us agraïm també l'esforç que feu i la voluntat, doncs, de voler participar en aquesta investigació parlamentària, us ho agraïm sincerament.

I, per tant, doncs, engueuem aquesta comissió. La idea és que, en l'ordre que esteu asseguts, faríem la intervenció. Faríem, si us sembla bé, una primera intervenció d'aproximadament uns deu minuts, amb una certa flexibilitat. A partir d'aquí, els diferents grups parlamentaris tindrien l'opció durant cinc minuts, doncs, de fer preguntes, reflexions, interpellacions al voltant del que hagueu intervingut o de la vostra expertesa en aquest tema. I després tindreu un segon torn de resposta o d'ampliació, eh?, que tornarà a ser, doncs, al voltant de deu, quinze minuts, també amb certa flexibilitat, per intentar això, una mica, respondre a aquelles possibles reflexions que s'hagin fet al voltant d'això.

Si us sembla bé, per tant, començaríem. Sapigueu que això és una sessió pública, s'està transmetent també per la televisió del Parlament, i, per tant, doncs, salutem també a tothom que ens pugui estar també seguint en aquest cas.

Compareixença d'Elisabet Ortega Larriba, directora del Consorci de Benestar Social del Ripollès

357-00154/12

Per tant, si us sembla bé, passariem a la primera intervenció, en aquest cas de la senyora Elisabet Ortega, directora del Consorci de Benestar Social del Ripollès.

Elisabet Ortega Larriba (directora del Consorci de Benestar Social del Ripollès)

Bon dia. En primer lloc, jo vull donar les gràcies a tots els membres de la comissió per l'oportunitat que doneu a Ripoll de fer aportacions en aquest tema que ens ocupa i, sobretot, per l'esforç d'acostament al territori, que queda palès, tal com ha comentat el president, en el fet de que aquesta sessió es realitzi, doncs, a Ripoll i en la seu del consell comarcal.

Jo soc la directora d'un ens públic que gestiona una part important dels serveis socials del Ripollès, que és el Consorci de Benestar Social. El Consorci de Benestar Social, com a ens públic que és, és un referent obligat en tots aquells temes que fan referència a la situació social de les persones que viuen al Ripollès. Ens dediquem bàsicament a donar cobertura a les necessitats bàsiques de les persones que es troben en situació d'exclusió, però també treballem per mantenir l'autonomia de les persones grans i les persones discapacitades, que puguin viure, evidentment, el major temps possible a casa seva. Realitzem també actuacions comunitàries per prevenir les situacions anteriors i, com a referents que som, generem sinergies i creem la xarxa territorial necessària per, tal com dic, prevenir les situacions de dificultat social que es puguin provocar.

En el moment en que es produeixen els atemptats, nosaltres ens sentim directament i ràpidament interpel·lats, ens corresponsabilitzem, però també se'ns encarrega liderar un procés que intenti d'alguna forma donar resposta i aportar reflexió i debat a la situació que en aquell moment estàvem vivint. Per tant, durant un any i mig hem fet una rapidíssima i forçada immersió en qüestions que tenen a veure amb la diversitat social, cultural, religiosa, però també en els processos d'adoctrinament i radicalització. Per tant, tot i que diríem que jo no em considero una experta en aquestes qüestions, sí que el que he de dir és que forçosament hem hagut d'adquirir una certa «expertesa»; la posaria entre cometes, subratllada i en negreta, eh?, perquè, en tot cas, no som o no soc una experta en coneixement del tema, però sí de la situació del territori.

El primer que els volia fer era situar-los en el municipi de Ripoll i la comarca. Estem parlant del Ripollès, que és una comarca de 25.000 habitants, que està formada per dinou municipis, cap dels quals supera els vint mil, i en concret Ripoll en té 10.632. La tendència habitual és la de pèrdua de població, tot i que Ripoll fa un parell d'anys que lentament sembla que va revertint una miqueta aquesta situació de pèrdua de població. I també és important que jo digui que la quarta part de la nostra població són persones majors de seixanta-cinc anys, la qual cosa vol dir que estem parlant d'una població molt envellida. Tenim fugida de talent; quan un jove ens marxa a estudiar fora, doncs, ens costa que ens retorni. I estem considerats una zona rural o de muntanya, i també un dels set territoris amb major necessitat de reactivació econòmica.

Si entrem més en matèria, la taxa d'immigració al Ripollès sempre ha estat al voltant del 8 per cent, i la de Ripoll, al voltant del 10 per cent. Això, evidentment, té a veure, doncs, amb la nostra situació econòmica. En el rànquing, diguem-ne, de la taxa d'immigració de comarques catalanes, sempre ens hem situat en l'últim i el penúltim llocs en relació amb aquesta taxa.

A Ripoll tenim una immigració molt visible, amb una comunitat important provinent de diferents zones del Marroc. La major part de persones són amazigues. Conviuen una primera, una segona i, en alguns casos, una tercera generació, i algunes d'aquestes persones ja fa tant de temps que són aquí que han aconseguit la nacionalitat espanyola. La primera generació presenta encara un nivell d'analfabetisme molt elevat, i la major part de les persones es van ocupar en la construcció, que és un sector que, com vostès ja saben, doncs, ha estat molt castigat per la crisi econòmica.

També tenim una altra comunitat creixent que prové de països de Sud-amèrica i que, evidentment, en una comarca com la nostra, tan envellida, doncs, es dediquen bàsicament a l'atenció de les persones grans i dependents.

Durant els anys anteriors a la crisi, nosaltres disposàvem de recursos per treballar sobretot en les qüestions d'acollida i integració de les persones novingudes, però la crisi econòmica ens va col·locar en una situació de molta vulnerabilitat en aquest sentit, perquè els recursos es van concentrar en aquelles zones on les taxes d'immigració eren molt més elevades, i per tant vam, pràcticament..., he de dir que vam deixar de treballar per l'acollida i la integració de les persones que arribaven, perquè evidentment els recursos es van reduir dràsticament.

Un altre element que crec que és important tenir en compte quan situem el territori és –encara que sembli banal, no ho és– la percepció externa i interna que hi ha de la situació de Ripoll i el Ripollès. Es considera una zona idíl·lica, tranquil·la, on es pot gaudir de la natura, es pot esquiar –segurament molts dels membres de la comissió, doncs, han vingut a fer turisme–, i inclús sembla una zona lliure de dificultats socials, comparativament amb altres zones del territori català. Però aquesta situació no és certa, evidentment. Jo crec que el que puc dir és que tenim de tot i ens passa de tot, com a tot arreu, però sempre en un nombre molt més reduït. Això provoca que no siguem mai una zona prioritària en l'abordatge de les situacions socials

de dificultat, perquè no disposem mai de recursos suficients. Crec que aquesta pot ser la situació del territori.

Quan els atemptats de Barcelona i Cambrils es produeixen, a Ripoll i el Ripollès van causar un impacte molt important sobre els vilatans de Ripoll, pel fet que els terroristes fossin joves de Ripoll considerats persones integrades a la vila, sobretot si tenim en compte el *checklist* de la integració: parlaven català, tenien feina, es relacionaven amb altres joves autòctons i feien activitats pròpies de joves: activitats esportives, lúdiques, sortides nocturnes, etcètera.

Nosaltres utilitzem un símil per reconèixer els impactes que es van produir a Ripoll, i és el d'un terratrèmol, amb una ona expansiva que afecta més conforme més a prop estàs de l'epicentre. En aquesta línia, les persones que estaven més properes o que eren més properes, tenien més relació amb els terroristes en aquest cas, doncs, van rebre un impacte molt major.

En un primer moment, les informacions que van arribar, doncs, al municipi van ser a través dels mitjans de comunicació i van ser les mateixes que va rebre tot el món. L'impacte va ser exactament el mateix que a tot arreu, de ràbia i de por, igual que a qualsevol altre lloc on es rep una notícia de que hi ha un presumpte atemptat que s'està..., o que s'ha comès.

Però hi ha un segon impacte que ens diferencia de la resta de llocs, i és que comencen a aparèixer les fotografies dels nois que viuen a Ripoll. Tinguin en compte que la primera fotografia que apareix és la d'en Driss Oukabir, que en aquell moment estava a Ripoll. Per tant, el que els vilatans diuen és: «Això no pot ser.» O sigui, hi ha un desconcert i una incredulitat, perquè la gent diu: «No, no. Nosaltres hem vist avui aquest noi aquí a Ripoll, i per tant això no és cert.»

Hi ha un tercer impacte, que és quan s'installen controls policials a les entrades i sortides de Ripoll, apareixen agents de Mossos d'Esquadra que nosaltres no coneixem –pensin en les dimensions de la nostra població, i per tant nosaltres ens coneixem, si més no de vista, pràcticament tots, i per tant els agents de policia també els reconeixem–, en aquest cas no reconeixem els policies, venen avituallats de forma molt diferent, i per tant comencem a pensar que potser sí que hi ha alguna cosa que vincula Ripoll amb tota aquesta situació.

A la nit es produeix un quart impacte, que és quan els equips ARRO entren a nou domicilis esbotzant les portes. Ripoll està ocupat pels mitjans de comunicació i pels diferents cossos de seguretat. La sensació és de pànic i de setge. La gent està atrinxerada a casa seva, amb por, amb moltíssima por. I comença a aparèixer una desconfiança entre membres de la comunitat marroquina, entre els mateixos membres, perquè aquesta situació els desconcerta absolutament.

Això s'allarga durant molt de temps, perquè les investigacions estan obertes, la premsa continua publicant notícies durant tot un any, i hi ha una sensació de cansament per part dels vilatans. Moltes persones ens diuen que volen passar pàgina.

Les actuacions xenòfobes, les visibles, són molt aïllades, però la comunicació no formal, les xarxes, ens diuen una altra cosa: ens mostren que hi ha una certa intolerància, que es legitimen determinades postures que s'acosten més a la xenofòbia, i apareix una certa, tal com dic, intolerància.

Però hi ha un cinquè impacte –que nosaltres ja consideraríem, si utilitzem el símil del terratrèmol, com a rèplica, no?, del terratrèmol inicial– que es produeix just abans de fer un any dels atemptats. Apareixen notícies que revelen una altra cara dels terroristes: no com a víctimes d'una situació d'adoctrinament, sinó com a persones portadores del mal, que volen assassinar conscientment, que no..., o sigui, en fi, jo el que crec que puc reproduir és: «No eren aquells nois tan macos que tots recordàvem.» Per tant, aquí es reobre la ferida i es tornen a legitimar d'una forma més ferma totes aquelles postures més polaritzades.

Però encara tenim un sisè impacte, que és amb l'obertura de la segona part del sumari, perquè surten a la llum converses telefòniques que donen informacions que

impliquen persones que viuen a Ripoll i que són coneixedores o sembla que són coneixedores de la informació de que tot això s'havia de produir. Per tant, torna la por, reapareix la desconfiança.

Quins aprenentatges i quina diagnosi, dins dels recursos de què disposem, realitzem des de Ripoll? Des del minut 1 iniciem un treball –sobretot a nivell de professionals, però també amb la comunitat marroquina– per recollir informació respecte a les causes i les conseqüències de l'impacte que els atemptats havien causat. El primer que descobrim, tal com els he comentat, és la polarització de les postures, amb la corresponent esquerda social, i la situació que s'agreuja al cap d'un any.

Descobrim també que en tot aquest procés l'emoció és el punt neuràlgic. Ens hem entestat a treballar des de la raó, a combatre amb diferents programes les postures xenòfobes o les postures contraposades a aquestes. Nosaltres vam comprovar des d'un primer moment que..., i els puc posar l'exemple que vam convocar una reunió de professionals, en la qual, evidentment, la gent es va sentir absolutament interpellada, i vam reunir cinquanta professionals per parlar en uns primers moments de tota aquesta qüestió. I han de pensar que quan parlàvem des de la raó tothom era absolutament correcte; és a dir, no aprofundíem, quedàvem a la superficialitat.

Per tant, vam canviar l'estratègia de treball i vam intentar treballar des d'una altra perspectiva, i era des de la perspectiva emocional, perquè a més a més de ser professionals també som pares i mares que ens trobem a l'escola, també són persones que participen de la vida social del poble, i per tant vam veure que la manera de treballar era aquesta.

I, evidentment, el que hem vist relacionat amb això és que ningú els va preguntar a aquests joves com se sentien. Realment se sentien integrats? Se sentien que formaven part de la nostra societat? A nosaltres ens sembla bastant evident que no se'n sentien.

Una altra cosa que també vam descobrir és que la diversitat no és un tema de serveis socials, perquè pensin que en uns primers moments, evidentment, ràpidament se'ns va interpellar, als serveis socials, perquè féssim alguna cosa. Evidentment, no és només qüestió de serveis socials, de religió o de cultura: també ho és d'habitatge, també ho és del teixit empresarial i també ho és de tota la ciutadania.

I crec que el descobriment més important que vam fer i que forma part de la nostra diagnosi és que el paradigma social, les polítiques socials, el model d'integració i la inclusió efectiva han fet aigües; aquesta és la nostra sensació. El *checklist* no ha funcionat; aquelles persones no se sentien integrades. Per tant, a partir d'aquí fem una reflexió molt més profunda, que ens apunta que socialment tenim disfuncions sistèmiques basades en tres principis fonamentalment.

Un és el principi de la pertinença. Totes les persones han de ser membres de ple dret de la societat on viuen, però la nostra societat etiqueta i, a través de l'etiqueta, exclou, en fer entrar les persones a la societat per diferents portes, més grans o més petites, inclús no les deixa entrar, i tot això depenent de les característiques d'aquelles persones. I els hi poso un exemple. Jo soc una dona blanca, soc heterosexual, tinc un nivell d'estudis acadèmics superior; per tant, la societat em posa l'etiqueta de membre de ple dret, jo tinc dret, entro per la porta gran. Si aquestes característiques canvien i jo en comptes de ser blanca tinc un color de pell diferent, en comptes de ser heterosexual soc homosexual o canvien altres característiques, la porta d'entrada a la societat és més petita, i en alguns casos, si totes les característiques la major part de la societat les considera negatives, podria ser que m'impedís entrar com a membre de ple dret a la societat. Crec que això és important. Aquest tema és un tema que hem corroborat amb persones que pertanyen a col·lectius de la diversitat.

Per una altra banda, tenim el principi d'equilibri. Les persones han de sentir que ha d'haver-hi un equilibri entre el que donen i el que reben, i això no passa. Quan

parlem de la immigració, la primera generació té una sensació d'increment de l'estat del benestar, perquè arriba i, respecte a la situació que té, millora substancialment. Però la segona generació, que són joves que han nascut aquí o que fa molts anys que viuen aquí, van a l'escola i el missatge és: «Tots som iguals»; quan surten de l'escola, la realitat és que ells s'adonen de que no tenen les mateixes oportunitats que les altres persones, i això els genera molt malestar. Per tant, el principi d'equilibri no es respecta.

I per últim, el principi de jerarquia. Temes com el coneixement, no els respectem. Tenim moltes persones novingudes amb un nivell de coneixement molt elevat, amb nivells acadèmics elevadíssims, que estan desenvolupant tasques que en la població autòctona les desenvolupen persones amb un nivell de coneixement molt baix. Això és una falta de reconeixement i, per tant, també genera molt malestar en la nostra societat.

Per tant, aquests serien una mica els punts de diagnòsi als quals nosaltres vam arribar.

He d'anar més ràpid, president? Perdó, eh? *(El president intervé sense fer ús del micròfon.)* Em resulta difícil... Bé, ho intentaré.

En un primeríssim moment, a nivell de línies de treball, vam activar un dispositiu de suport social i psicològic, tenint en compte que moltes persones es trobaven afectades: no sortien de casa, no dormien, no menjaven. I per tant el que vam intentar és normalitzar la seva situació, i la resposta, en aquest cas institucional i de ciutadania, va ser molt exemplar.

En un segon moment apliquem o intentem treballar amb els recursos de què disposem a nivell de polítiques de ciutadania inclusives, la prevenció a nivell comunitari: treballar perquè no passi o perquè no torni a passar. Amb això creem un model de convivència a Ripoll que serveixi com a paraigua per treballar la inclusió de la diversitat des de diferents perspectives. I en aquest sentit creem un model teòric que es basa una mica en aquests principis que els he explicat; una metodologia que es basa molt en el treball des de l'emoció, i una estructura que interpel·la totes les persones de la ciutadania: des del nivell polític, al nivell professional, al nivell de ciutadania. I també creem això, vull dir, una estructura de taules de treball que permeti, doncs, la reflexió profunda, el debat, la discussió, per buscar aquelles coses que ens uneixen, més que no pas aquelles que, diguem-ne, ens separen. Aquest treball és lent, i jo els he de dir que no disposem dels recursos necessaris per realitzar-lo, eh? Vull dir, estem potenciant molt la xarxa i la corresponsabilitat de totes les persones, però la veritat és que sense recursos és difícil.

Al cap de l'any també descobrim que ha d'haver-hi una línia de treball que no hem pogut encetar, que és la prevenció dels extremismes violents. És a dir, nosaltres podem treballar abans de que passi, o sigui –perdó–, abans; però també està clar que ens han donat pistes, aquesta publicació de la segona part del sumari, que ens diuen que podria ser que hi haguessin més persones que simpatitzen amb tota aquesta situació. Per tant, està clar que hem d'intervenir en l'inici de processos d'adoctrinament i de radicalització. Això també és prevenció i implica treballar amb joves, amb propostes de mentoria, de referents positius, a peu de carrer. De moment, per una qüestió de manca de recursos, nosaltres no hem pogut encetar aquestes línies.

I, ja per acabar, els faig unes quantes propostes; algunes són més idees i altres són coses més concretes. Una seria la generació de reflexió i debat permanent al voltant dels temes de la diversitat, sobretot una reflexió molt profunda, no simbòlica, sinó molt profunda, escoltar i donar veu a tothom. Abandonar el discurs de l'alteritat, és a dir, si volem que tothom sigui un membre de ple dret, s'ha d'acabar «els altres» i «nosaltres». Respectar l'autonomia, els drets de les persones i dels col·lectius. Que la característica important de les polítiques socials sigui l'equitat: qui més necessita és qui més rep. No podem continuar fent el mateix, no ha funcionat,

hem de canviar les estratègies i, tal com he dit, fer projectes de mentoria, de referents positius amb joves. Posar a disposició els recursos necessaris. I, per últim, una qüestió important que jo penso que no s'està acabant de fer, que és utilitzar l'experiència de Ripoll per poder avançar en aquestes qüestions.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora Ortega.

Ara el senyor Khalid Kyyat l'hem intentat localitzar i no contesta al mòbil. Havia confirmat la seva presència. Per tant, ens saltarem la seva intervenció i, si s'hi afegís després, li donaríem la paraula.

Compareixença d'Ali Yassine, president de la Comunitat Islàmica Annour

357-00147/12

I per tant passem al següent compareixent. En aquest cas és el senyor Hamid Barbach, que és el secretari de la Comunitat Islàmica Annour, d'aquí de Ripoll. Senyor Hamid, quan vulgui.

Hamid Barbach (secretari de la Comunitat Islàmica Annour)

Bon dia a todos, bienvenidos todos. Gracias por la invitación. Lo siento, el presidente no está, porque está un poco..., bueno, no está disponible para hoy.

Bueno, somos, representamos la comunidad islámica de Annour, que fue creada el 2016, con la esperanza de buscar convivencia y demostrar qué son los musulmanes en aquesta Ripoll. Desde el primer día buscamos siempre..., somos pacíficos –lo más importante–, es una entidad pacífica, rechazamos todo tipo de violencia. Creamos esta entidad porque somos más de doscientas personas y no cabíamos en la primera entidad. Creamos esta entidad para abrir un camino y demostrar a la gente cómo somos: somos pacíficos y tenemos esta entidad con la integración de nuestras mujeres y los niños, y para educar a los niños sobre cómo practicar el islam. Estos niños de los que estamos hablando de momento no pueden practicar el islam, no saben qué es el islam. Ese es el problema que ha de ver nuestra entidad, este sentido.

Siempre intentamos, siempre, desde aquel primer día, nuestras puertas abiertas para medios de comunicación, para cualquier entidad religiosa y para demostrar cómo somos. Siempre intentar, siempre, abrir un camino de integración. La integración es la única manera de que nos podamos acercar entre nosotros.

Y gracias.

El president

Molt bé, senyor Hamid. Moltes gràcies.

Compareixença de Núria Perpinyà Colomer, tècnica d'educació i convivència de l'Ajuntament de Ripoll

357-00155/12

Ara en aquest cas la senyora Núria Perpinyà, que és la tècnica de convivència i participació i educació de l'Ajuntament de Ripoll. Senyora Perpinyà...

Núria Perpinyà Colomer (tècnica d'educació i convivència de l'Ajuntament de Ripoll)

Hola, bon dia. Primer de tot, gràcies per donar-nos l'oportunitat avui d'exposar aquí la nostra visió i per venir des de Barcelona, no?, que sempre sembla que costa una mica més.

Jo sí que, afegint una mica al que l'Elisabet... –perquè, primer de tot, ja comentar que treballem conjuntament; per tant, a totes les dades que ella ha donat, jo ja m'hi sumaria–, sí que voldria afegir que a Ripoll, a nivell d'educació, tenim cinc escoles de primària –quatre d'elles ordinàries i una d'educació especial– i tenim dos centres d'educació superior; que crec que també és important dir que tots els nens, nenes de Ripoll estan escolaritzats, no tenim cap persona que no vagi a l'escola, que penso que és important també per situar el context en el que vivim, no?, que no tenim ni nens que no estiguin escolaritzats, ni tenim absentistes, cosa molt important també, per tenir en compte.

Jo voldria començar de manera una mica diferent, perquè a mi tot aquest tema em toca molt de ple. De fet, ara, doncs, em fa reviure moments durs d'aquell 17 d'agost, i em toca de ple perquè amb tots aquests joves hi havia treballat, els havia tingut en diferents projectes educatius i, a part, eren veïns. Per tant, parlar d'això no és parlar d'algú desconegut, sinó que és parlar d'algú que tens molt a dins teu, i encara que intentis ser objectiu, doncs, a vegades costa.

A mi m'agradaria, per començar, doncs, parlar d'un 13, 14 d'agost –no recordo ben bé el dia que era– quan, passejant per aquí Ripoll, em trobo quatre nois que em paren pel carrer, em demanen com estic, em saluden, parlem normalment i continuen tirant. Vaig al garatge de casa, un noi em para, m'ensenya una moto, em diu que se l'ha comprat nova, ens saludem i em convida a portar-me el dia que vulgui a fer un volt amb aquesta moto. Arriba el 17 d'agost, jo vaig cap a casa i, just abans d'entrar a casa, em trobo una noia al terra plorant i cridant, i em diu que és el seu germà, és el seu germà. Jo no sabia de què anava, i m'ensenya pel mòbil la foto del Driss Oukabir, el seu germà, i em diu: «És el meu germà, que ha fet un atemptat.» O sigui, per pensar l'impacte que això ocasiona aquí al poble, no?, i, els familiars, com ho reben, que ho reben també pel mòbil i pels mitjans de comunicació, per veure l'impacte que les famílies tenen.

Agafa aquesta noia, embarassada de tres mesos, i me l'emporto cap al CAP, perquè li puguin fer les primeres atencions. I mentre som al CAP ens anem assabentant de lo que l'Elisabet comentava, de que comença a voltar per les xarxes, doncs, que hi ha hagut un atemptat a les Rambles i que els que l'han fet, els terroristes, són de Ripoll.

Mentre estic al CAP, el mateix alcalde em truca per saber què està passant i què podem fer i què podem gestionar, i ens anem assabentant de tot pels mitjans de comunicació, que també comencen ja a demanar informació. Pensin que és un 17 d'agost, que tot l'ajuntament està de vacances i que som tres persones les que estem a l'ajuntament i que ho hem d'entomar tot. Per tant, jo, que en aquell moment era tècnica de participació i convivència, passo a ser tècnica de comunicació, de protocol, d'atenció als mitjans..., i es va fent la pilota cada cop més gran.

Com ha dit l'Elisabet, hem de començar a atendre familiars; els familiars de les víctimes, que cada cop es van assabentant de l'impacte quan va sortint a la tele, doncs, van necessitant més atencions. A la ciutadania comença a córrer una rumorologia, es comença a parlar del que està passant, sabent si realment Ripoll comença a ser l'epicentre del món durant uns dies o no. Ens arriben més de 125 mitjans de comunicació a la població –una vila que no està acostumada a ser el centre d'atenció del món–, comencen a arribar mitjans de comunicació que en alguns casos no respecten la privacitat de les persones, ni dels veïns, ni dels familiars.

Passem al 18 d'agost. Al matí es fan unes reunions de crisi, en què arriben professionals i de diferents departaments, i hi han les primeres percepcions i respostes de la ciutadania, que en el primer cas sembla que la ciutadania està en estat de xoc; més que la por, jo diria que està en estat de xoc, la gent no ens ho creiem. Per a la resta de món són terroristes i per nosaltres són els nostres veïns, amics, coneguts, germans fins i tot, perquè dels germans també n'hi han molts que se n'assabenten

en aquell moment. I ens comença a emetre, des del nostre, suposo, punt de vista de coneixement i de proximitat, el discurs de la fragilitat i la vulnerabilitat, de com aquests joves han set fràgils i s'han degut a l'obediència d'algú com era l'imam, no? Nosaltres mateixos, amb el desconeixement que tenim i veiem, doncs, el *checklist* de les persones, de la radicalització, veiem que segurament no obeïen tant a un tema de radicalització, sinó que era un tema sectari o d'obediència, de que aquests més petits obeïen el més gran, no?, i veiem com hi ha hagut com un salt de valors, de que el jove, doncs, va manat, una mica, per aquest més gran.

Sí que volia dir, doncs, també que el dia 18, entre el 18 i 19 –no ho recordo segur–, es fa una crida a totes les entitats de Ripoll per començar a preparar un pla de xoc, i la resposta és molt favorable; o sigui, el poble està disposat a compartir i a treballar perquè no hi hagi aquest trencament social. Sembla ser, ho torno a dir, doncs, que tots ens reclutem en que aquests joves han estat enganyats i han estat captats i que, per tant, estaven integrats, eren part del poble, i que alguna cosa ha hagut de passar, molt forta, perquè hagin arribat a fer un atac com el que van fer a Barcelona i Cambrils.

El mateix dia, o els dies posteriors, neix una plataforma veïnal, de Som Ripoll, que neix en una plaça d'un poble, perquè la ciutadania veu que s'ha de posar a treballar des del primer moment perquè no hi hagi aquest trencament social, que en aquell moment de xoc hi és, i que tenim por de com passarà els mesos següents, del que passarà a Ripoll, no? És una preocupació que, bé, en aquells moments és gran.

Estem perplexos, perquè no ens imaginem que a Ripoll, un lloc, com ha dit l'Elisabet, en què no hi han guetos, en què no hi han barris amb alt número d'immigració, que la taxa d'immigració no arriba al 9 per cent, hagi pogut passar això, no? Per què a Ripoll? Ripoll, aquella vila bressol de Catalunya, apartada de les grans metròpolis, que sembla que aquestes coses no hagin de passar. És una pregunta que ens anem fent contínuament aquell dia i que encara, doncs, ens estem fent, i que en aquest pla de convivència és una línia a treballar.

Durant aquests dies, també hi ha una pressió dels mitjans de comunicació, tal com ja he dit, que fa que la ciutadania tingui por en moltes ocasions. També una pressió policial; no estem acostumats a tenir camions de policies plens, veure policia a tot arreu, ni tampoc mitjans, cosa que també fa que la gent de la població quedi molt cansada i que ara, *a posteriori*, costi molt treballar amb ells. Perquè, quan parles de temes de convivència i de millorar-la, la gent diu: «Si és del tema dels atemptats, millor no en parlem.» La gent fa com, una mica, que amaga el cap sota l'ala per aquesta pressió, i també per aquesta perplexitat que té per nosaltres.

Sí que també voldria recalcar que des del primer moment hi ha un treball entre diferents departaments. Se'ns aporten, en el primer moment, uns recursos que al llarg de l'any van disminuint o que en molts casos no arriben. Per tant, amb això vull dir que a partir del 17 d'agost els professionals de Ripoll ens hem de tornar experts en un tema que no en teníem ni idea, cosa que costa molt i se'ns fa difícil per poder seguir el nostre treball, perquè de radicalització gairebé no n'havíem sentit a parlar fins al dia 17 d'agost, i ara, en un any i mig, com molt bé deia la meva companya Elisabet, gairebé ens hem hagut de tornar experts.

Sí que es porta a terme, crec, un pla d'actuació abans de l'inici escolar que és molt favorable perquè aquell curs escolar 17-18 comencés amb bon peu. Es fa un treball previ amb les escoles, amb tots els professionals, perquè penseu que molts d'ells estan molt tocats, perquè tots aquests nens..., bé, aquests nois i noies, havien anat a les seves escoles; per tant, són persones que treballen des del sentiment, no des de la raó. Per tant, tot aquest treball que es fa, previ, va molt bé tant per a ells com per a les famílies per poder començar l'inici escolar amb total normalitat, sense que hi hagi cap mostra de racisme o xenofòbia. Per tant, aquest tema es va poder abordar molt bé.

Es va fer tot un acompanyament a les famílies també, perquè moltes d'aquestes famílies, doncs, tenien germans, cosins petits, que el dia 12 de setembre del 2017 havien de començar l'escola. Per tant, es fa des de Serveis Socials un acompanyament perquè puguin començar l'escola amb total normalitat, sense sentir-se amb cap acusació. Això no passa. Realment hi ha un clima social, si més no, normalitzat. Sí que es troben mostres xenòfobes o racistes en determinats llocs, però no públiques. No hi ha una visió, en aquell moment, que sigui..., que es pugui veure. Penseu que hi ha un mural per la pau que està gairebé tres mesos al mig del carrer i no hi han ni pintades, no hi han guixades, no hi han atacs... Vull dir que en aquest aspecte Ripoll a nivell global es manté tranquil. Sí que el que va passant, doncs, és que hi han comentaris, pintades puntuals alguna nit..., que penso que això sí que cal tenir-ho en compte en tot aquest procés, perquè la gent sí que va curant la ferida; a alguns tot el que ha passat els legitima per poder dir amb la boca més oberta pensaments racistes que ja tenien *a priori*, però pensem que aquest atac no fa que la mentalitat de molta de la població canviï. Sí que hi han canvis, però ja són de gent que realment ja tenia aquest pensament.

També, ja per anar acabant, doncs, al llarg d'aquest any hem treballat vinculadament aquest pla de convivència amb el Consorci de Serveis Socials. S'han fet accions diverses des de diferents regidories, activitats i accions per apropar la multiculturalitat a la ciutadania, perquè pensem que el coneixement i l'apropament de les cultures són clau, així com també és clau entendre que la globalització ens ha portat a poder estar a dotze hores de l'altra punta del món. Per tant, que això és la realitat del 2019 i que aquesta realitat està per quedar-se; que no es tracta de tancar portes, sinó d'obrir-les. I pensem que des de la convivència..., és apropant les diferències perquè puguin, bé, acabar vivint junts, que a vegades és lo que ens falta, no?: no anar per carrers separats, sinó anar pel mateix carrer. Treballem també per anar cosint aquesta fractura social, fent diferents accions, doncs, per apropar persones que ho han viscut des de molt a prop, per donar la seva visió.

I ens replantegem tot el model de la integració com s'ha fet fins ara, perquè pensem que calen canvis, que cal veure les necessitats i els desafiaments de cada un, per veure en quin moment i en quin punt els posem. Que els tempos no són iguals, que cada persona necessita un tempo diferent d'integració. I que les accions no poden ser iguals per a tots els territoris, és una cosa que tot l'any treballem: que el model que es fa a Barcelona segurament no és el model que pot servir per a Ripoll i que el model que servirà per a Ripoll no és el model que servirà a Lleida. Per tant, dins d'aquest pla de convivència que estem treballant s'ha de tenir en compte la situació geogràfica, demogràfica i social de cada lloc.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora Perpinyà.

Compareixença d'una representació de la Xarxa Veïnal Som Ripoll

357-00157/12

Ara és el torn de la Xarxa Veïnal Som Ripoll, en aquest cas la senyora Raquel Rull i el senyor Eduard Castellà. Es poden partir el temps com vostès prefereixin. Senyora Rull...

Raquel Rull Agulló (representant de la Xarxa Veïnal Som Ripoll)

Primer de tot, agrair –creiem que també és important– que la xarxa veïnal i els ciutadans i les ciutadanes puguem tenir representació aquí. I explicarem una mica els antecedents de lo que és la xarxa de Som Ripoll.

Tal com han dit també les meves companyes i companys, arran dels atemptats del 17 i 18 d'agost un grup de persones, moltes d'elles d'una altra entitat anomenada Obrim els Ulls, que també havia estat molt activa durant el 2000-2013, decideixen convocar gent propera per tal de fer alguna cosa per no desestabilitzar la convivència de Ripoll, ja que havia sigut un gran trasbals. Decidim visitar també, en un primer moment, la mesquita, per veure com estava, perquè en el fons, com han dit, aquests joves eren els nostres joves, vull dir, eren els nostres veïns, les nostres veïnes, mares i pares, compartíem espais amb ells. I en dies posteriors, arran d'això, hi ha una trobada gairebé improvisada, un centenar de persones es concentren a la plaça de la Llibertat. I aquí és on comença per primer cop la creació de la Xarxa Som Ripoll.

Allà, a través d'un comunicat, ens vàrem presentar amb l'objectiu –i ho cito textualment– «per estructurar un conjunt d'idees, vivències, esforços i objectius, sota un mateix paraigua. Som Ripoll es crea com una xarxa de suport mutu d'un conjunt de persones que treballem per la pau i la convivència de Ripoll.» Creiem que és molt important..., que tot això no ens havia d'afectar, sinó al contrari, havíem de treballar per tot això. El que es pretén dur a terme a la xarxa són diferents accions de caràcter formatiu, reivindicatiu, sobretot per mostrar el rebuig al terrorisme, a la islamofòbia, al racisme, la xenofòbia i qualsevol forma de violència, treballant alhora la inclusió i la convivència, que és un aspecte molt important a treballar, i una mirada crítica envers les polítiques públiques. En el comunicat fem una crida a entitats i associacions del poble i a la comunitat musulmana, a l'educativa, als veïns i a les veïnes, per tal que formin part de la nostra xarxa. No només volem ser un grup de persones: volem ser tots i totes. Llavors –també ho cito textualment–: «Comptem amb vosaltres per teixir els ponts per a aquesta vila, perquè ho necessita més que mai.»

Des del 2017 no hem deixat de treballar i ens fem un seguit de preguntes per veure el pols del que és el dia actual. La pregunta és on estem i quin sentit donem a Som Ripoll, i d'aquí veiem que els eixos principals de les nostres activitats havien estat organitzar activitats i accions per sensibilitzar i conscienciar i donar informació.

Eduard Castellà Marco (representant de la Xarxa Veïnal Som Ripoll)

Bé, fent una diagnosi de tota l'activitat de la xarxa des dels seus inicis fins a dia d'avui, es pot dir que hem arribat a una població general de trenta a seixanta anys majoritàriament, i això també és potser un factor negatiu, majoritàriament hem arribat a persones ja sensibilitzades i potser no a la part de la població que, com a xarxa veïnal que d'alguna manera vol crear unió entre tots i totes les veïnes..., no ho hem aconseguit de la mateixa manera que volíem al primer moment. S'han fet tot tipus d'activitats, que han anat des de xerrades formatives, ponències amb experts, tallers sobre convivència, obres de teatre, passis de documentals..., tot, doncs, responent a aquests tres punts, no?: a la sensibilització, a la formació i a la conscienciació veïnal.

De totes maneres, tota la nostra activitat, i tot i estar oberts a tota la població, no hagués estat possible sense la col·laboració i l'interès d'actors i entitats que no només eren de Ripoll, sinó que venien d'altres contrades del país, interessats per la situació a Ripoll i interessats també pel projecte i l'activitat que nosaltres plantejàvem des de la xarxa.

De totes maneres, nosaltres, aquest aglutinament d'entitats, aquesta xarxa, també l'hem aconseguit col·laborant amb les institucions d'aquí Ripoll, com han sigut la biblioteca municipal, el museu, El Galliner, el Teatre Comtal, la Sala Abat Senjust, i també col·laborant amb altres entitats, com són l'associació de fenòmens contra la islamofòbia, penyes andaluses, companyies de teatre, associació de dones, grups de poetes de carrer, el MAP i el Clownia, que és un festival que s'organitza a Sant Joan.

A partir d'aquí, i en una última assemblea que es va realitzar fa dos setmanes, una assemblea oberta que obríem des de Som Ripoll i on convidàvem a tothom que estigués interessat pel projecte i per la convivència a Ripoll, doncs, teníem punts a millorar, se'ns ofereixen uns punts a millorar i uns punts positius.

Començarem pels punts a millorar. I un d'ells, i potser el que ens preocupa més i que ja hem escoltat en algunes de les intervencions que avui hem sentit, és que les activitats no han arribat suficientment a les persones joves, com nosaltres des d'un primer moment hauríem volgut. Totes les activitats han sigut més aviat puntuals i potser no han tingut la continuïtat que requereix un treball de conscienciació i formació sobre determinades temàtiques.

De totes maneres, dins el marc dels punts positius, doncs, tenim una gran capacitat de convocatòria tant a nivell de xarxes com a nivell del boca a boca, i darrerament, després de l'última assemblea oberta que vam realitzar, se'ns fa constatable que existeix un interès perquè la xarxa continuï treballant per la convivència, contra l'estigmatització, contra el racisme, contra la xenofòbia, i que d'alguna manera segueixi activa a la vila de Ripoll.

Raquel Rull Agulló

Bé, és veritat que nosaltres no tenim tot el poder de fer el canvi, però és veritat que sí que podem aconseguir coses entre totes i tots. Sí que és veritat que creiem que és important que hi participem; vull dir, la xarxa veïnal i la ciutadania formen part de tot aquest entramat, i creiem que és interessant que la iniciativa de que la mateixa societat civil restitueixi la convivència amb l'ajut de l'Administració pot fer que sigui validada per tots nosaltres.

Per tant, crec que no tenim res més a dir...

El president

Moltes...

Compareixença d'una representació d'Unitat Contra el Feixisme i el Racisme, de Ripoll

357-00158/12

(Per raons tècniques, no ha quedat enregistrada la intervenció del president.)

Carme Brugarola (representant d'Unitat Contra el Feixisme i el Racisme)

(Per raons tècniques, no han quedat enregistrats els primers mots de la intervenció de l'oradora.) ...seva exposició, jo hi aniré afegint, evidentment, collita pròpia a partir també de la meva experiència en el treball que jo realitzo en el meu dia a dia.

Ell ens va parlar de la societat, com és la societat tradicional marroquina, i penso que hem de tenir molt en compte com són les característiques d'aquesta societat tradicional marroquina. I dintre de les característiques d'aquesta societat en va marcar una d'importantíssima, que abans la companya Núria hi ha fet referència, que és l'obediència; és molt important, l'obediència, per a aquesta societat tradicional marroquina. A banda de l'obediència, és una societat també molt cohesionada, s'ajuden molt entre ells mateixos. És una societat on es valora moltíssim la família, és una societat on es valora moltíssim la religió, és una societat on es valora moltíssim la tribu i és una societat –penso que això ho hem d'apuntar i ho hem de subratllar– on sempre –sempre– s'ha practicat un islam moderat. Penso que aquest és un punt fort que com a societat hem de tenir en compte per continuar treballant pel bé de tothom: la societat marroquina tradicional sempre s'ha caracteritzat per aquest islam moderat.

Què ha passat, amb tot plegat? Si nosaltres tenim en compte que moltes persones que viuen al Marroc..., abans de la immigració que ha arribat a casa nostra, hi

va haver una immigració importantíssima a Europa –em situo als anys setanta, em situo als anys vuitanta, em puc situar a finals dels anys seixanta–; aquesta immigració a Europa arriba com desprotegida, per entendre'ns, d'aquest islam moderat que vivia en el seu país, que és, diguem-ne, les arrels de la seva manera d'entendre l'islam. Què passa en aquests anys vuitanta amb aquesta població que tenim aquí a Europa? Doncs que arriben uns corrents del Pròxim Orient, uns corrents terrorífics, uns corrents radicals, uns corrents que no tenen res a veure amb el que aquella gent estava acostumada a viure dins de l'islam al Marroc.

I què ens va comentar aquest senyor? –i penso que és important també que ho tinguem en compte, perquè crec que ens pot ajudar a entendre algunes de les coses que potser no acabem d'entendre. Qui va portar la filosofia d'aquest islam més radical al Marroc? Doncs aquests mateixos europeus –aquests mateixos europeus–, perquè tenim al Marroc un islam que és moderat. Llavors més endavant, evidentment, al Marroc també arriben aquests corrents del Pròxim Orient d'una lectura de l'islam més radical. Perquè vostès saben que l'Alcorà té mil lectures –té mil lectures. I una de les parts també que cal tenir en compte d'aquesta societat tradicional del Marroc és que són..., a veure, d'alguna manera ells tenen molt en compte la família, però tinguem en compte que és una família patriarcal. Quines lectures s'han fet de l'islam des dels inicis de l'Alcorà? Lectures totalment patriarcal. I d'aquestes lectures patriarcal n'hi ha que es radicalitzen més, n'hi ha que es radicalitzen menys.

Doncs tinguem en compte, segons ens va comentar aquest inspector –era el senyor El Ouarti El Hadi... Jo faig referència al seu esquema, però, evidentment, jo me l'he adaptat al que jo crec que ens pot anar bé per entendre coses que penso que poden ser importants per a tots plegats. Pensem una cosa: per un cantó tenim una categoria de gent que és radical, i hi és, existeix, hi és; per l'altre costat tenim una categoria que ell en diu «moderna», una categoria que en diríem «anem a buscar aquest islam moderat», i hi és, existeix. Si hem dit que durant els anys setanta-vuitanta molta immigració del Marroc se'ns en va cap a Europa, què estava passant al Marroc als anys setanta-vuitanta? Doncs al Marroc, als anys setanta-vuitanta, igual que aquí, hi havia aquests moviments feministes, hi havien, doncs, els moviments socials, hi havia una esquerra que es coneixia. Ell mateix –aquest senyor és de l'any 65– diu que als anys setanta, quan... (*Per raons tècniques, no han quedat enregistrats alguns mots de la intervenció de l'oradora.*)

Tinguem en compte, doncs, que per una banda tenim aquesta part que existeix, que és la radical, i tenim l'altra part que existeix, que és aquesta categoria que ell en diu «moderna». Deixeu-m'ho llegir com ell ho anomena, que no em vull equivocar: «categoria orientada cap a la modernitat avançada» –categoria orientada cap a la modernitat avançada. I d'altra banda, doncs, la categoria, aquesta, comenta, «orientada cap al radicalisme». Tenim aquestes dues categories.

Vostès em poden dir: «I qui hi posem, dins d'aquesta categoria orientada cap a aquesta modernitat avançada?» Doncs bé, aquí qui hi pot haver-hi? Hi pot haver aquell musulmà de cultura però que potser no és practicant; hi pot ser. Hi pot haver, doncs, aquella persona que és feminista. O hi pot haver aquell practicant que intenta entendre les coses d'una altra manera.

I no deixem de banda que hi ha una gran part..., tenim els dos focus, eh? (*l'oradora fa gestos amb les mans per a exemplificar el discurs*) –deixin-me fer una mica de mímica–, tenim els dos focus i tenim una gran part –una gran part– que ell anomena «categoria orientada cap a la convivència entre el conservadorisme i modernitat» –categoria orientada cap a la convivència entre el conservadorisme i la modernitat. Fixin-se en una cosa: aquí tenim aquest gran gruix –aquest gran gruix– que connecta, evidentment, amb la tradició. El gruix més modern potser és el que desconnecta més del que és la tradició, perquè al mig de tot plegat tenim un núvol, hi podem tenir un núvol, però amb uns lligams entre els radicals i la tradició, per-

què es fan l'islam a la seva manera, i entre el que és la part més de..., diguem-ne, aquesta part que vol lligar la part més tradicional amb la part més moderna, i els que tenen aquesta categoria de modernitat, potser, que no estan tan lligats amb la part més de la tradició.

Molt bé. On vull anar aquí?, on vull anar? Aquí vull anar al que comentaven també l'Elisabet i tots els companys: aviam, com podem vèncer aquests radicalismes? Pensem-hi. Com ho podem fer? Ell ens va dir punts forts, punts febles i possibles solucions. I jo me'ls he apuntat, amb exemples del dia a dia que jo puc estar vivint, doncs, convivint amb la immigració, arran de la feina que jo faig per guanyar-me la vida, per entendre'ns.

Bé, doncs, fixem-nos en una cosa –fixem-nos en una cosa. Com podem aconseguir que aquests nois, noies, nens, nenes i adults puguin tenir una idea del que pot ser aquest islam més moderat? Primer de tot, penso que és importantíssim tenir en compte als centres escolars –primària, secundària– i, com deia l'Elisabet, en la mateixa societat, quin és el coneixement de mi mateix, què soc jo?, què en sé, de la meva cultura? Em refereixo a la seva i dels altres pobles que hi hagi, doncs, d'immigrants a casa nostra. Què soc jo? –què soc jo? I formular-me preguntes –formular-me preguntes– i veure els lligams que hi ha entre la meva història i la història del país en aquests moments d'acollida.

Perquè els currículums –com l'altre dia encara veia en un vídeo d'un professor de la universitat, en Xavier Besalú, expert en interculturalitat– no és que s'hagin de remenar massa, és simplement donar-los l'oportunitat. Si jo explico els rius de Catalunya, me'n puc anar a fer un breu comentari als rius del Marroc, i no passa res, o als rius de la Xina, i tots n'aprenem. I, parlant del Marroc, no em diguin vostès que no tenim lligams històrics entre el Marroc i Catalunya: la Setmana Tràgica, per exemple; aquest és un lligam històric indiscutible. Així fem arrels.

I us poso una anècdota. Fent un viatge a Bèlgica amb uns amics meus marroquins, quan la mare li va explicar a aquell noi que l'avi havia mort a la batalla d'Annual, a aquell xicot se li van obrir uns ulls com unes taronges! «–Què passa, mama? Què m'expliques? –Aquesta història forma part de la seva i de la nostra.» Què estem fent? Estem creant convivència, que és el que importa, eh? I sobretot formular-nos preguntes.

Ens n'anem a la part radical, aquesta d'aquí. Què passa aquí? Ja sabem, aquests radicals, què són: «Anem contra Occident, anem contra la dona, anem...», doncs, amb postulats totalment xenòfobs. Algunes d'aquestes coses no ens recorden alguns d'aquests partits que han tret tants de vots, tants de vots a segons quins llocs, i contra els qui hem de lluitar amb mà ferma per fer entendre a la gent que hem de conviure i que hi han altres coses?

Molt bé. Pensem una cosa: què fa Aràbia Saudita?, que n'ha matat un, de periodista, no fa massa, eh?, que poden fer això. En nom de què? Però ells són uns corruptes. Els hi podem fer entendre, això? Plantegem-nos preguntes.

O, per exemple, aquests dies que un pare ens va dir: «És que al meu fill...» –ofès–, diu: «És que al meu fill li han dit “moro”.» Bé... El Hadi El Ouarti ho va fer molt bé –això era una xerrada en una mesquita–, va saber entrar –va saber entrar–, però llavors hi va haver la intervenció d'una educadora social. Primer de tot jo li vaig dir: «És que ets moro, perquè tots els habitants del nord del Marroc són moros. El que passa és que ara s'utilitza despectivament, aquesta paraula. Però potser aquell que li ha dit “moro” no ho sap. Per tant, tu ja saps més que ell –tu ja saps més que ell.» I, per altra banda, potser aquell que li ha dit «moro», potser al seu pare li havien dit «xarnego», que és el que li va comentar l'educadora social. Fixin-se que hi ha..., entren per aquí i per allà moltes, diguem-ne..., hi han moltes controvèrsies, no?, a poder resoldre. De tota manera, què vam aconseguir? Que aquella persona es tranquil·litzés. Allò de «moro» ja no era tan greu –ja no era tan greu. Sí, perquè és que són moros. Què passa? I amb molt d'orgull. No passa res.

I, per altra banda, penso que el que és important és que aquesta part d'aquí al mig, aquesta categoria que ell anomena «orientada a la convivència entre el conservadorisme i la modernitat», l'hem de cuidar, perquè tot això és tan fràgil que és molt fàcil anar-se'n d'un cantó a l'altre –és molt fàcil. I a vegades, tots ho sabem, hi ha aquesta hipocresia, hipocresia que també hi és, en la nostra societat, i els que ja tenim una edat i a vegades també hem anat a escoles de monges i tot plegat també n'hem viscut de tots colors; però aquella hipocresia de fer veure que... Potser a una persona moderada, de la categoria aquesta més moderna, li agradava prendre's un got de vi. Dintre de la interpretació de l'islam, segons la meua professora d'islamologia, no és que es prohibeixi beure, sinó que el que és prohibit és que ens torrem, eh?, perquè això sí que és un mal, un mal per a tots. (*Se sent un telèfon mòbil.*) Bé, doncs... –ara m'he despistat, amb el telèfon, perdoneu-me. Però és important cuidar aquesta part d'aquí al mig, perquè no se'ns desviï. I per això és important la formulació constant d'aquestes preguntes.

Llavors, només a tall d'exemple, una noia que va estar treballant a l'Ajuntament de Manlleu, allò que parles amb ella i diu: «Carme, és que a mi em feia una ràbia, perquè hi havia professors que em deien: “Home, no, tu, escolta, ara acaba quart d'ESO, ves a fer un cicle de grau mitjà, i ja està.” Carme, per què m'ho deien? Jo he fet batxillerat. Jo ara soc tècnica en inserció social. Per què m'ho diuen, això?» Estiguem alerta també amb els nostres comportaments.

El Ouarti El Hadi també comentava que com a professionals, tant tècnics com educadors, que treballem amb la immigració hem d'aprofitar aquest bagatge que ens han donat els anys, però a banda hem d'anar a més. Va comentar que hi ha països que abans de poder-se dedicar a l'ensenyament, doncs, fan un any més de diversitat per estudiar la diversitat, la diversitat de cada un dels països, per no tenir els nens o les noies, doncs, com a objectes. No, hem de donar expectatives, hem de veure que tenen expectatives, que han de créixer amb nosaltres –i això és importantíssim–, perquè, si no, anem dats, senyores i senyors –anem dats–, no anem enlloc, i ho perdrem tot, cabra i collar.

I, per altra banda, penso que és importantíssim adonar-nos... –no sé quin temps tinc...

El president

Ja està sobre el temps...

Carme Brugarola

...–ja està?, ja acabo–, adonar-nos dels punts forts. I els punts forts són els següents: tenim una societat que ens ha vingut, diguem-ne, amb el rerefons d'un islam moderat, una societat que té ganes d'organitzar-se, i ara aquí el que ens cal és barrejar-nos –barrejar-nos–, amb uns mateixos objectius; si aconseguim una associació de veïns, tinguem clar cap a on anem, però tots plegats –tots plegats, eh?–, barrejats, a les associacions esportives, a les AMPA's, amb uns mateixos objectius. Crec que això és el més important, aquestes associacions mixtes, que ens ajudem els uns als altres, perquè en el fons tenim els mateixos objectius.

I el que ve a dir també l'inspector: tothom –tothom– vol el millor per als seus fills, la millor educació, que aprengui el millor, eh? I deixant de banda, doncs, aquest punt més feble que poden tenir aquestes famílies, que són vulnerables a l'atur, que són vulnerables a tenir unes feines, com també comentava l'Elisabet, a vegades per sota les seves possibilitats o més precàries, eh?... tot això anem-ho vestint amb donar oportunitats a aquests fills que creixen, perquè, si creixen les seves oportunitats, també creixen les nostres com a poble.

I ho deixo aquí, perquè ja em dec passar de temps. I pensem una cosa: una amiga meua... No ho sé, només una coseta petita: si ara jo els demanés a vostès quants dels pares dels que som aquí, dels nostres pares, han nascut a Ripoll, em penso que hauríem d'aixecar molts el braç; oi que sí? Per tant, tots tenim el nos-

tre rerefons d'immigració, tots tenim el nostre procés migratori. I això, si ho tenim en compte, també podem resoldre moltes coses. I, a partir d'aquest rerefons migratori, només una companya em va dir, diu: «Jo, que vaig arribar d'Andalusia i aquí no tenia xarxa familiar, a vegades em sento com a forastera.» I a vegades passa. I això són dols que també hem de tenir en compte –també hem de tenir en compte aquests dols.

I podem ser forasters, però siguem tots al món benvinguts.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora Brugarola.

Ara ens demanen..., si els sembla, aixequem cinc minuts la sessió, per si algú vol anar al lavabo o a beure aigua o així, i reprenem la sessió de seguida.

La sessió se suspèn a dos quarts de dotze del migdia i onze minuts i es reprèn a tres quarts de dotze i cinc minuts.

El president

Doncs moltes gràcies. Continuem la sessió.

En aquest cas, ara és el torn dels grups parlamentaris. Per un màxim de cinc minuts, doncs, tenen l'oportunitat de preguntar, reflexionar o interpellar a partir de les aportacions que han fet les persones i entitats compareixents, eh? Seguim l'ordre de major a menor representativitat. Té la paraula en aquest cas, pel Grup Parlamentari de Ciutadans, el senyor Jean Castel.

Jean Castel Sucarrat

Gràcies, president. En primer lloc, agrair a la ciutat de Ripoll i al consell comarcal que ens hagi acollit. No és habitual que sortim del Parlament per fer una comissió, però sí que trobo necessari, poder, amb tot el que heu dit els diferents compareixents, també agrair-vos la vostra compareixença i tot el que ens heu explicat, no? I poder per a algú que també empatitza molt des de l'àmbit de serveis socials..., vaig tenir l'oportunitat d'estar nou anys de regidor i tenia l'àmbit dels serveis socials, i els he escoltat i empatitzava molt en diferents punts. Intentaré aglutinar-ho tot en cinc minuts.

Elisabet, Elisabet Ortega, del que ens has explicat, jo trobo que el tema de la gran feina des de la immersió, la radicalització, com ho detectem, la conseqüència de l'impacte, no?, a vegades, com empatitzem no només amb el que ha passat, sinó amb el que ve posteriorment... Jo crec que ens heu fet, diferents compareixents, un relat d'allò que vàreu viure no en el moment, sinó dies abans i dies després; vull dir, hi ha una gran feina, molt complexa i...

Quan parlem d'entendre també..., el que deia el senyor Hamid, el fet d'entendre, cultural, i entendre'ns..., jo crec que hi ha un punt d'inflexió, que és entendre'ns culturalment; també és un problema educatiu, cultural. M'he quedat amb una dada, que jo crec que també és de les grans feines que hem de fer: no només aquella normalització a dintre de l'escola, que quan surten al carrer deixa de ser tot igual i tornem a veure les diferències. Jo trobo que la feina que feu també des de la Xarxa Som Ripoll, tot allò que heu explicat de no només empatitzar amb el problema, sinó d'intentar aglutinar tota la societat envers a entendre'ns entre nosaltres, és un punt d'inflexió.

Però he detectat també de fons que aquí –com sempre, eh?, en tot– ens manquen recursos, poder implicar recursos en moments donats on també són necessaris. A vegades els recursos els repartim d'una manera no equitativa, però sí que hem d'esmerçar esforços quan un lloc que poder no és prioritari se'ns converteix, de cop i volta, com ens va passar, en un punt prioritari.

M'ha agradat molt també sentir la senyora Carme Brugarola –i hem tingut l'oportunitat de parlar dos minuts–, quan parlaves del tema de la paraula «moro», la paraula «xarnego», feies una comparativa... Jo sempre la utilitzo, «xarnego». El xarnego verdader soc jo: pare francès, mare catalana..., temps napoleònic, no? I per un que ho ha patit també..., jo de petit li deia als meus pares: «Escolta'm, per què els diuen “xarnegos”, poder, a gent castellana nouvinguda?», i m'intentaven explicar com es va depreciar la paraula i va ser mal utilitzada –i permeteu-me que ho digui així. És igual que..., m'ha agradat molt que la paraula «moro» no sigui depreciativa; és posar una connotació territorial d'una gent que ha nascut en un país determinat, vull dir que no ha de ser depreciativa. Jo crec que tenim una gran feina de fons.

Hi ha molta feina per part també de la institució. La institució ha d'estar al cantó, recolzant; no només la institució municipal, en aquest cas, que tenim el president de la comissió que a la vegada és alcalde d'aquesta ciutat, però no només des de la institució municipal: també des de la institució autonòmica i des de l'Estat, no?, des del Govern del país on vivim.

La Núria Perpinyà, a mi m'ha..., voldria incidir... Núria, has dit: «posar en valor la gran feina també de la commoció del moment». Tu relataves, no?, aquella trobada amb aquella persona. Tot allò que venen els dies després i hi ha l'impacte social com es comunica? I els mitjans de comunicació també... És dur, per a un municipi on hi ha una normalitat quotidiana i de cop i volta..., sigui Ripoll o sigui qualsevol altra, eh?; per desgràcia, on passi, aquell municipi haurà d'estar preparat.

Ara no recordo exactament qui de vosaltres ha dit una cosa que per mi és molt important: «aprendre de Ripoll», aprendre del que ens ha passat a Ripoll, també, per fer un treball de fons que sigui comunicatiu poder amb altres llocs on hagi pogut passar i també estiguin en un procés, o per desgràcia –i Déu no ho vulgui– pugui tornar a passar. Si succeís, vull dir, tenir aquesta base de la feina social i institucional, que hem de fer la detecció... També teníem els Proderai, també sabem on hi ha mancances, poder, dintre la detecció, i poder fer una feina des de serveis socials quan parlem de l'àmbit municipal.

La Raquel Rull..., a mi m'ha agradat molt, també, coses que has introduït amb l'Eduard Castellà, quan parles de la sensibilització, la formació i la conscienciació. És fonamental. Però no només, poder, entre els col·lectius, sinó com posava en valor abans quan parlàveu d'intentar aglutinar..., me sembla que eres tu, Eduard, que parlaves d'intentar aglutinar tota la societat envers a entendre'ns i intentar comprendre'ns.

I ho vaig lligant entre diferents compareixents, perquè la Carme també apuntava i introduïa un factor que per mi és fonamental. Tu parlaves d'aquest senyor que va venir i ens va enriquir, d'alguna manera, des d'una zona, que és la zona bereber del Marroc, la costa del Rif. Pensem que tenim un país on hi ha més de tres-cents dialectes diferents, amb un àrab mare. També culturalment, a vegades agafar, poder, una zona ens permet visualitzar el que passa dintre de la moderació i la radicalització –aquella diferència que heu intentat fer molts de vosaltres dintre la vostra introducció. Però també hem de pensar que, dintre del mateix Marroc, les dones també ens determinen i ens donen molta informació. La costa del Rif té una casuística a vegades diferencial d'altres zones del Marroc. Jo crec que hem d'intentar, quan parlem de, culturalment i educativament, entendre'ns, entendre'ns des d'un punt de vista no només, poder, d'una zona que pot ser la costa del Rif, sinó del global del Marroc; entendre'ns culturalment, veure que les diferències són normals, evidentment. I jo crec que la riquesa de trencar d'una vegada per totes i anar a un objectiu..., que està molt llunyà, sí, perquè tots vosaltres el veieu, i jo no diré tot el contrari, però tenim un objectiu que és normalitzar que convivim persones de països diferents, ètnies diferents, religions diferents, dintre d'un mateix territori. I normalitzar això és la gran feina que crec que ens queda per davant.

President, no sé com anem de temps, perquè ens heu dit cinc minuts, però...
(*Veus de fons.*) Sí? (*Pausa.*)

Acabaria, doncs, amb una reflexió, si em permeteu: crec que crear convivència i, si em permetis, deixar de parlar de moros i xarnegos i començar a parlar de persona, ésser humà i els drets que té qualsevol, vingui d'on vingui i tingui el color de la pell, com deia, que tingui.

Dit això, agrair-vos una vegada més totes les intervencions; crec que estan en el camí. Ens queda molta feina per fer, però en allò que puguem, també, la institució, crec que entre tots... Això no té color polític, entenem que això té un color, té una preocupació i una prioritat que han de ser compartides, treballades i portades a terme entre tots.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Castel. Ara és el torn del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, i és el torn de la senyora Aurora Madaula.

Aurora Madaula i Giménez

Moltes gràcies, president. En primer lloc, bon dia. Com ha dit el diputat de Ciutadans, donar les gràcies a la ciutat de Ripoll per poder facilitar l'organització d'aquesta comissió d'investigació aquí, que, malgrat que no és el lloc dels fets, hem vist que hi té una gran relació i que és jo crec que importantíssim per al desenvolupament d'aquesta comissió d'investigació, dels seus resultats i d'un resultat positiu en els resultats de les investigacions que puguem fer en aquesta comissió.

Bé, la primera reflexió que fem, o que fem nosaltres, que hem vingut avui a la vila de Ripoll, és constatar el xoc, el xoc que van representar per a Ripoll els atemptats de Barcelona i Cambrils del 17 d'agost del 2017. Moltes vegades jo crec que ens hem centrat, evidentment, en les víctimes i on van ser les víctimes, però crec que part de la ciutat de Ripoll, pel que vostès han explicat, la ciutat de Ripoll també és una víctima i la societat de Ripoll també seria considerada víctima, tota la ciutat de Ripoll, sense exclusions i sense diferències. Tota la ciutadania al final va rebre –jo crec que ho heu explicat molt bé– com un atac a ells també, com un xoc, el que havia passat en aquest..., «xoc del terror», em sembla que algú ha dit, no?, el xoc del terror en una comunitat petita. I crec que ha quedat molt clar quan explicava vostè la dimensió de Ripoll i del Ripollès, per saber o per comparar que no és el mateix que això passi en una ciutat gran o que pugui passar en una ciutat petita com és Ripoll, no?, i com això afecta la comunitat.

Per això crec que és molt important la feina que han fet, i per això hi ha algunes preguntes, a part de les reflexions que puguem fer i de les, per descomptat, felicitacions que puguem donar a tota la comunitat de com s'està treballant. Però una de les preguntes que em sorgeixen és..., ja ho sé, que han dit que no hi ha recursos, que hi ha una manca de recursos, però què s'ha fet en matèria de prevenció? Perquè és veritat que..., jo crec que analitzant-ho hi ha diferents anàlisis que podríem fer, però aquí hi ha diferents coses. Una seria, en matèria de prevenció, què podem fer per evitar aquesta radicalització islàmica..., si és que podem relacionar-ho, que jo no estaria tan segura de relacionar-ho amb l'islam, sinó més aviat com un tema de secta, que algú ho ha dit abans; crec que encaixa més en aquest tema. Però, bé, què es pot fer per evitar aquesta radicalització? Què s'està fent, malgrat el tema d'aquests recursos?

Una de les preguntes que em sorgia..., a mi em recordava, quan estaven relatant la situació que havia patit Ripoll, em recordava em sembla que és la ciutat de Brabant, a Bèlgica, que també van patir una situació similar, perquè em sembla que hi havia dos germans, dels que van atemptar a París, a la sala Bataclan, i després a un partit de futbol, em sembla que eren originaris d'allà, o, si no..., no recordo si els ger-

mans estaven..., un estava relacionat amb els atemptats de París i un altre a l'aeroport de Zaventem, de Brusselles. La meua pregunta és si han tingut en compte aquesta comparació, si han contactat amb altres poblacions, com aquesta, per exemple, per poder saber... –perquè ells sí que van fer un programa d'antirradicalització de la comunitat–, per veure si es pot, una mica, comparar i si es poden treure alguna comparació i alguna experiència d'aquestes ciutats que han patit un xoc similar.

I deia que per una banda tenim el tema de prevenció del radicalisme i per altra banda tenim el tema de la solució, de la cura de la societat que ha patit aquest xoc, no? Perquè, pel que ens deien, evidentment hi ha víctimes a la Rambla, hi ha víctimes a Cambrils, però és que també hi ha víctimes dintre de la societat de Ripoll, perquè també són víctimes col·laterals d'això; són germans, són pares, són mares, són veïns que estan sent titllats, doncs, de terroristes o que estan ficats en el mateix sac, segurament, d'aquest terror, no? O sigui, hi ha una banda de prevenció i una altra banda de cura de la població.

En el pla de convivència que ha explicat la senyora Perpinyà, m'agradaria saber quins canvis s'han fet en aquests plans, abans i després, quins canvis s'han pogut introduir per millorar la convivència.

Què es fa per evitar la xenofòbia? Què s'està fent? Com es pot fer? Com es pot...?, ja que deien que hi havia aquests impediments d'arribar sobretot a la població més jove. És aquí, el problema jo crec que és anar a l'arrel, no?, és evitar que els joves creixin amb unes idees xenòfobes i que normalitzin aquesta xenofòbia. En això crec que és molt important aquí tenir en compte l'ensenyament, inserir a l'educació, com han dit abans, normalitzar, parlar d'aquests temes a l'ensenyament, en el currículum. Ja ha posat alguns exemples, la senyora Brugarola, de que no calen grans canvis en el currículum, sinó que cal adaptar-lo a la situació. Per tant, crec que sí que s'hauria d'introduir.

I, si s'han fet alguns canvis, sí que jo els convido..., perquè em sembla que en això sí que hi ha d'haver una solidaritat de país, i tant en el cas que els he dit, de comparar-ho amb la ciutat de Brabant o altres exemples que puguin haver patit la mateixa situació..., sí que els convidaria a que el model de Ripoll sí que es compartís amb el Departament d'Ensenyament o amb altres departaments de la Generalitat, per poder aplicar-ho en altres situacions que es puguin donar a Catalunya, perquè això és matèria de prevenció i això sí que fa..., jo crec que aquí sí que hem de tenir solidaritat de país.

Ara comentàvem amb la meua companya Pallarès que és molt important aquí que hi hagi i que es vegi una solidaritat de país; per tant, que treballem junts en diferents ciutats i pobles de Catalunya per sortir endavant i per evitar radicalismes i per evitar que torni a passar això, però també per apoderar la ciutadania, perquè crec que sí que fa falta un apoderament de la ciutadania per superar problemes, per superar divisions, per generar idees positives i solidaritat i, sobretot, per superar aquest radicalisme, que no només ve d'aquests radicalismes islàmics, sinó que també veiem com s'està radicalitzant l'extrema dreta i com els nacionalismes d'extrema dreta i els populismes i els feixismes estan augmentant. Això jo crec que també està relacionat amb aquesta xenofòbia que volem evitar.

Per tant, crec que a partir d'aquesta experiència, desgraciada experiència que hem tingut a Ripoll, que heu tingut a Ripoll, crec que sí que hem de ser tots molt conscients que aquesta experiència del treballar plegats i de poder trobar solucions es pugui traslladar com a models a d'altres llocs de Catalunya, per treballar tots en l'apoderament de la ciutadania contra l'ascens del feixisme i de la xenofòbia.

I, bé, tornar a donar-vos les gràcies i esperar les respostes. Gràcies.

El president

Moltes gràcies. Ara és el torn del Grup Parlamentari Republicà, la senyora Montserrat Fornells.

Montserrat Fornells i Solé

Hola, molt bon dia. Gràcies, president. En primer lloc, com han fet els companys, agrair-vos a tots vosaltres la vostra compareixença. Per nosaltres no és cap problema, al contrari, és un honor poder venir avui aquí a Ripoll. I agrair també al Consell Comarcal que ens hagi deixat aquestes instal·lacions per poder celebrar aquesta comissió. Crec que és important, doncs, que com a membres de la comissió haguem pogut venir aquí a Ripoll a escoltar-vos i a ser coneixedors de primera mà de, bé, la difícil situació que la gent de Ripoll va viure arran dels atemptats dels passats 17 i 18 d'agost del 2017. I crec que són molt importants les aportacions que ens heu fet tots vosaltres.

De fet, Ripoll trenca tots els esquemes i estereotips que coneixíem fins ara, que havíem vist fins ara en tots els atemptats terroristes que hi ha hagut arreu d'Europa, bàsicament perquè, com heu dit i com s'ha dit i com heu comentat, els nois que van cometre aquest atemptat a Barcelona i Ripoll estaven plenament integrats, perquè parlaven català, tenien feina, tenien amistats catalanes, participaven en activitats, entitats i vida social de Ripoll, també heu comentat que no vivien en guetos... Per tant, tots els esquemes que fins ara s'havien dut a terme en diferents atemptats arreu d'Europa..., amb el que va passar a Barcelona i Cambrils, l'esquema de Ripoll és el que trenca tots aquests esquemes preestablerts. Tal com heu dit, caldrà replantejar tots els models d'integració que fins ara hi havien, perquè, bé, realment s'han donat uns casos diferents dels que fins ara tots coneixíem.

Per tant, el pla de convivència que ens heu comentat, creiem que és molt necessari, és modèlic i és important que es treballi de forma interdepartamental i coordinadament entre totes les entitats i departaments que hi ha, per tal d'arribar a que no tornin a passar casos com el que va passar fa un any i mig.

Pel que fa a la senyora Ortega, vostè ha exposat molt clarament el xoc que va patir la societat de Ripoll, no?, ho ha transmès amb sis impactes al llarg de l'any i mig que portem. Som coneixedors que és una situació molt difícil per a tota la societat de Ripoll i del Ripollès, perquè eren persones, com s'ha dit, conegudes, i l'impacte emocional és molt fort tant per a les persones que els coneixien com també per a les famílies, perquè, bé, s'han trobat amb una situació complicada i dura.

És molt interessant i també estic plenament d'acord amb els tres principis que es vulneren que vostè ha plantejat: el principi de pertinença –és a dir, que siguin membres de ple dret–, el principi d'equilibri –que tinguin les mateixes oportunitats– i el principi de jerarquia –a tenir en compte els estudis que tenen. Crec que si abordem tothom, des de totes les institucions, aquests tres principis, si posem fi a la vulneració d'aquests tres principis, segurament ajudarem molt a que hi hagi una integració plena de les persones, dels joves de segona o tercera generació que estan aquí.

I llavors una pregunta que li voldríem fer des del nostre grup és: creu que els protocols i les tècniques haurien de ser comunes, coordinades i homologables a tot el país?

Pel que fa al senyor Barbach, des del nostre grup agrair-li la feina que ha dit que fa la seva entitat per buscar la convivència i per buscar models d'integració. Crec que és molt important que tothom sigui coneixedor que són pacífics i que rebutgen tot tipus de violència. Per tant, agrair-li la feina que fan i que continuïn fent per buscar aquesta integració i per buscar aquesta convivència amb tota la societat de Ripoll.

Pel que fa a la senyora Perpinyà, efectivament, aquestes situacions dels atemptats fan visibles actituds i opinions que ja existien, ja hi eren, però que no s'atrevien a expressar, no? En general, el país estem vivint aquest fenomen de la ultradreta, i l'hem de combatre radicalment perquè no arrelhi a la nostra societat. Perquè vostè ha dit que al cap d'uns dies hi havia algun..., va sortir algun insult, alguna pintada, i que prèviament no existia o no s'havien manifestat, com va passar en algun cas esporàdic, després de l'atemptat. Creiem que són actituds o opinions que hi eren però

que no s'havien expressat i que situacions com la de l'atemptat potser va fer aflorar. I per això és important combatre radicalment totes aquestes accions, perquè no arrelin més a la nostra societat.

Cal fer un treball específic, vostè ha dit que calia fer un treball específic, segons les característiques del territori. Vostè ha dit que el que s'aplica a Ripoll no serveix per a aplicar a Lleida o a Tarragona, però vostè no creu que seria millor que hi hagués una base, un protocol comú homologable, per a, així, facilitar l'avaluació, seguiment i millora en tots els casos que hi pugui haver al país? No sé si m'he explicat... *(Veus de fons.)* Sí? D'acord.

I, pel que fa al pla de convivència, li voldríem preguntar si s'ha aplicat alguna acció concreta del que contempla aquest pla de convivència, si se n'ha aplicat alguna al llarg d'aquest any i mig, i quin resultat o quina valoració en fan, d'aquesta acció que han dut a terme. I és evident que Ripoll ha de ser un model d'exemple, amb aquest pla de convivència, per a la resta del país.

Pel que fa als companys de Som Ripoll, el senyor Castellà i la senyora Rull, totalment d'acord en el que han dit, i que és vital i imprescindible la participació de la societat civil en el treball de la prevenció de la radicalització; hi estem completament d'acord. Llavors els voldríem preguntar què creieu que heu de millorar vosaltres o què creieu que no heu sabut fer per tal d'arribar a més persones joves. Perquè heu dit que un dels punts de millora que us heu marcat com a xarxa veïnal és que no heu pogut arribar a més persones joves, i la pregunta és, si hi heu reflexionat o si ho heu valorat, quin creieu que és el problema de no poder arribar a aquestes persones joves.

Pel que fa a la senyora Brugarola, dir que l'experiència i els aprenentatges de la comissió que hem dut a terme fins ara ens han ensenyat a entendre que la radicalitat ideològica forma part de la diversitat, i el que cal és el pas a la violència. Per tant, el treball d'aquesta radicalitat ideològica cal encarar-lo per mitjà de la raó, del diàleg, per a evitar que es transformi en violència.

Bé, molt interessants les reflexions que ha fet arran de l'inspector que va vindre a visitar Ripoll, i de les recomanacions o de les situacions que marcava. Crec que són molt interessants, a tenir en compte.

I, bé, més o menys, per part del nostre grup, aquestes són les reflexions, preguntes que us fem. De nou agrair-vos a tots la feina que feu i que heu fet fins ara per a mantenir la convivència a Ripoll i per a evitar que es puguin tornar a produir atemptats com els que es van produir i que tan durament van afectar també la societat de Ripoll.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora Fornells. Des del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, el senyor Ramon Espadaler.

Ramon Espadaler i Parcerisas

Moltes gràcies, senyor president de la comissió i compareixents. Em sembla que aquesta comissió no seria exactament la mateixa, encara que fóssim els mateixos, si la féssim a Barcelona. Per tant, jo agraeixo la iniciativa, que al començament ens va sorprendre una mica, del president de la comissió, en la seva doble condició d'alcalde, de poder fer la comissió aquí. I agraeixo sobretot molt particularment el testimoni de tots els compareixents, sense excepció, per la vinculació personal: no és el mateix estar debatent, com fa molts mesos ja que ho fem en aquesta comissió, des d'un pla teòric i llegir, veure què és la radicalització, què representa, com funcionen els *checklists*, com es treballen els plans de convivència, que topar-se de cop, d'una manera dramàtica, amb la realitat, com va passar a la vila de Ripoll. Jo quan l'Aurora Madaula, la diputada, deia: «Escolta, no és el lloc dels fets» –després de la seva intervenció es desprèn que també és el lloc dels fets, no?–, jo pensava:

«Home, després d'aquests testimonis, és evident que Ripoll també –i en això estic radicalment d'acord amb el que deia– és una víctima dels atemptats, des d'aquesta perspectiva, pel que representa de trencament al si de la societat i de preguntar-se... Jo crec que la pregunta que ens feies, «per què Ripoll?», que es va fer el 17, que es va fer el 18 i que segueix viva ara, no?, és la gran pregunta. I crec –i això és molt d'agrair–, doncs, que l'afronteu –i això val per al conjunt de compareixents– amb una actitud revisionista crítica, diguéssim. Segurament que hi han coses que raonablement potser han pogut funcionar, hi han estructures, doncs, capaces de poder donar resposta des de l'Administració, però sí que hi han algunes evidències, alguns paradigmes –em sembla que utilitzava aquesta paraula–, que han canviat, i que el *checklist*, que ens pensàvem: «Home, si parla català, si juga a futbol, si està..., això és la integració perfecta», i resulta que ens adonem, de cop sobte, que no, que no és així, que hi ha alguna revisió, no?

En aquest exercici de revisió, algú parlava..., em sembla que era la senyora Perpinyà, però, en qualsevol cas, el sentit era de tots. Una primera pregunta que jo voldria... –no les adreço a ningú i a tothom en concret, eh?–. és: de quina manera creuen que l'experiència de Ripoll, que està molt bé, en aplicació del principi de subsidiarietat –algú deia: «Escolta, això val per a Ripoll. Les respostes que trobem nosaltres potser no valen per a Vic o potser no valen per a Terrassa», per dir alguna cosa; jo crec que sí, que hi ha molt d'aprofitable–, de quina manera creuen vostès que tot allò que amb duresa i amb amargor han après i estan aprenent vostès pot ser útil en altres ciutats, i no sols de Catalunya, de l'Estat espanyol, sinó en tot...?

Enllaço també amb una pregunta que em sembla que d'alguna manera ha quedat feta, però la reformulo també o la subratllo: tenen diàleg o contacte o possibilitats de tenir-lo amb altres ciutats que hagin estat, doncs, patint d'aquesta manera l'impacte del terrorisme gihadista, com l'han patit vostès, des de la perspectiva de tenir-ne els autors, doncs, entre la seva societat? Si hi ha algun tipus de relació.

Després, una altra pregunta. Cadascú ha assumit, evidentment, el paper que li pertoca, i aquí hi ha des d'un àmbit administratiu, des d'un àmbit d'una comunitat concreta, inserida a la ciutat o la vila de Ripoll, i després un conjunt d'iniciatives administratives o ciutadanes, que jo crec que honora la ciutat, el fet de donar aquesta resposta ràpida i eficient a través, doncs, de la constitució d'una xarxa veïnal. Tenen algun àmbit de gestió conjunta, de trobada? L'auspicia l'Administració? La treballen vostès? Ho dic perquè cadascú compleix, evidentment, el seu paper: a l'Administració li corresponen unes coses, al moviment veïnal, a la xarxa, n'hi corresponen unes de diferents, jo crec que cadascú ho assumeix perfectament, però quin és el nexa de connexió?

Una altra pregunta. Diuen: «Home, amb el pas del temps, aquestes onades expansives d'aquest terratrèmol...», que certament ho és, que va de la incredulitat fins a la duresa dels fets i que encara segueixen vivents. Però m'ha semblat sentir, d'algunes de les intervencions, que algú deia: «La gent no en vol parlar, d'això», cosa que es pot entendre perfectament. Això els dificulta el treball tant a la xarxa veïnal com a l'Administració? Deia: «Ens costa una mica d'engegar el tema aquest de les taules...» Si poguessin precisar una mica més quines taules són, quina metodologia fan, com incorporen la gent a les taules, de quina manera un ciutadà..., o com el van a buscar o com s'hi atansa. Una mica, explicar-nos això, i aquesta realitat, que aquí hi ha un cert estrès, un cert cansament potser, una voluntat de dir: «Escolta, no en volem parlar.» La deixo només apuntada; no sé si em volen fer alguna resposta o no.

Un aspecte que suposo que és absolutament inevitable és l'impacte dels mitjans de comunicació en el minut 0, 1 i 2, per entendre'ns, aquesta invasió, doncs, a la ciutat de mitjans de comunicació, moltes vegades amb..., alguns amb tacte, els altres sense cap mena de tacte. Si han fet alguna reflexió, més enllà del que vostès ens han dit, o si la volen fer. Jo crec que això té una solució, diguéssim, francament difícil i complicada, no?

I una darrera pregunta –no sé si estic a temps, senyor president– o consideració. Jo crec que el que s'està fent aquí és un extraordinari exercici de resiliència: estant en una situació absolutament traumàtica, ens hi estem sobreposant des del minut 0, des del minut 1, posant les diferents administracions alineades i les diferents iniciatives alineades per donar resposta a tota aquesta situació; raó de més perquè mostrem una vegada més l'agraïment. Però sobretot demanar-los com creuen que la seva experiència, que és traumàtica però que té elements molt positius, revisionistes, d'una crítica profunda, honesta, objectiva, metodològicament jo crec que impecable –perquè a mi m'ha impressionat la seva intervenció, i ho dic així–, com creuen que pot ser d'utilitat per al conjunt del país i per al conjunt de ciutats, perquè aquesta realitat, per desgràcia, molt ens temem –i tant de bo ens equivoquéssim– que s'anirà, diguéssim, reiterant en d'altres llocs.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Espadaler. Ara és el Grup Parlamentari de Catalunya en Comú Podem, el senyor Joan Josep Nuet.

Joan Josep Nuet i Pujals

Gràcies, president. Evidentment, en primer lloc, agrair a l'Ajuntament de Ripoll i també al Consell Comarcal del Ripollès que ens acullin en aquesta sessió, i, després d'haver escoltat les seves intervencions, també m'afegeixo al club dels que defensen que ha estat un encert pujar a Ripoll des de Barcelona i fer *in situ* aquesta sessió.

Vostès no sé si se n'adonen o no..., pensin que nosaltres portem escoltant dotzenes i dotzenes d'especialistes durant molts mesos, alguns dels quals són alguns dels de major prestigi en el coneixement i el tracte del que és el fenomen de la radicalització, eh? I, per tant, no sé si s'adonen que vostès avui són expertes en aquest tema. O sigui, aquesta sessió d'avui l'haurien de poder escoltar molts diputats i diputades del Parlament de Catalunya, molts professionals del camp de l'educació, de la gestió social, també dels cossos i forces de seguretat, perquè crec que els ajudaria a entendre –una mica, almenys– les arrels del fenomen al qual ens enfrontem. Perquè aquí estem per a això, no només per descriure què és el que va passar, que també, però evidentment per treure'n una essència que ens pugui servir de cara al futur per modificar o rectificar accions i actituds que hem tingut fins ara i que van portar, doncs, que això no s'evités, perquè ens entenguem; sense elements de culpabilització, sinó de reflexió col·lectiva, eh? I penso que això, avui, doncs, ho estem aconseguint en aquesta sessió, i és un tema molt important. Per tant, els vull agrair la seva expertesa, feta en condicions dures. Perquè és una expertesa feta a través d'una experiència que colpeja i que t'obliga a investigar, reflexionar, organitzar-se, i, per tant, per donar resposta al fenomen.

Diverses coses de les que han dit, que vull destacar: en primer lloc, també, i important, alguna de les coses que deia la senyora Perpinyà sobre els impactes postatemptat. Crec que també n'hem d'aprendre coses. Aquestes famílies i aquesta societat, que s'assabenta a través de les xarxes socials i dels mitjans de comunicació del que ha passat, i que realment queda doblement colpida: pel fet de l'atemptat i, en segon lloc, perquè se n'assabenta com se n'assabenta, de les coses. I això és un element dur, eh?, que també de la gestió postatemptat hem d'aprendre coses. Evidentment, les ciutats de Barcelona i de Cambrils tenen molt a dir, perquè els pateixen físicament; però també vostès, perquè en definitiva és la població on vivien els nois que van cometre l'atemptat. I, per tant, crec que és una reflexió prou pertinent i que ens diu moltes coses, no?, tant els impactes policials com els impactes comunicatius.

Dir també que vull agrair al senyor Barbach la seva intervenció. Hem de posar sobre la taula que l'islam contribueix també a la creació dels nostres valors col·lec-

tius. Evidentment, no només l'islam, però també l'islam. L'islam no està allunyat, separat o segregat de les aportacions positives a la nostra societat. Igual que altres religions i altres formes de veure el món. I, per tant, crec que és un missatge que l'hem de deixar clar des del minut zero, i que no hi ha lloc a la islamofòbia a la nostra societat.

També agrair, tant a la senyora Rull com al senyor Castellà, la idea d'organitzar la nostra societat en una xarxa veïnal, en aquest cas, per fer reflexions respectuoses i reflexives davant de l'impacte. Crec que és molt important. Saben que hi han societats europees en què la resposta a l'impacte ha estat terrible. Evidentment, no estic parlant de que hagi crescut el vot als partits feixistes i racistes, també de que la mateixa societat ha tingut una resposta negativa davant d'aquests atemptats, donant *rienda suelta*, en podríem dir, a la intolerància. I, per tant, és important que les xarxes veïnals i les xarxes associatives diverses, en aquest tema siguin també un mur de contenció; llegir críticament el que ha passat i donar-hi respostes. Vostè parlava abans d'aquests tres conceptes: la sensibilització, la formació i la conscienciació. I, per tant, crec que és una reflexió prou interessant.

També sobre les dues intervencions que han fet la senyora Ortega i la senyora Brugarola, crec que molt, molt interessants. Evidentment, estàvem gestionant un model d'integració com a resposta, en podríem dir, burocràtica. No vull dir que hagi fracassat tampoc, perquè possiblement hi ha moltes persones que amb aquest model d'integració han donat resultats positius, però evidentment quan tenim el que ha passat, l'hem de qüestionar. I, per tant, no podem integrar de forma burocràtica, creient que perquè parlen català, tenen feina i tenen amics i amigues autòctons són persones integrades, perquè aquesta integració no és la veritable pertinença. El concepte de pertinença és un concepte molt més profund. Crec que amb aquestes disfuncions sistèmiques que la senyora Ortega citava, crec que toca el moll de l'os. Penso que, a més, ho fa d'una forma més àmplia, com alguns experts ens han vingut a assenyalar –evidentment, amb el concepte de pertinença estem totalment d'acord–, però crec que els conceptes d'equilibri i de jerarquia, tal com vostè els definia, crec que són prou interessants i prou pertinents per tenir una visió encara més àmplia del que significa aquesta integració.

I, evidentment, també molt d'acord amb la senyora Brugarola, en aquesta idea de donar expectatives, que ella parlava. Perquè, en definitiva, què és la identitat? La identitat, sens dubte, és, es fa en el país on vius, eh?, el país on vius té una història, té una cultura, té unes relacions socials, no? Però també la identitat és la història i la cultura familiar d'aquestes persones, com a mínim dels seus pares o dels seus avis. I hem de veure que això no és un element contradictori, perquè, com molt bé vostè deia, som una societat construïda al llarg dels segles amb onades d'immigració que ens han anat fent el que som, també som part de la cultura àrab, que va omplir una part important de Catalunya durant segles. I, per tant, que aquestes persones coneguin aquesta història és un element fonamental, perquè, en definitiva, la identitat o la..., per exemple, la interculturalitat forma part d'una nova identitat. La nova identitat és un element més ric, és un element superador. I això s'ha de posar en valor.

Això és complex –això és complex. Això s'ha d'aprendre, s'ha de formar; evidentment hi ha d'haver una sensibilitat política, en definitiva, davant d'aquest fet, però hi ha d'haver uns mitjans. I això, avui dia, doncs, bé, vol dir que des de l'acadèmia fins als sistemes institucionals de gestió de les polítiques públiques haurien d'aprendre d'això. Vol dir també repensar; fins i tot, a vegades, revolucionar com tractem el tema. I si, en tot cas, d'això en podem aprendre alguna cosa, doncs benvingut serà, a pesar del dolor que ha provocat aquest incident. Però realment vol dir que potser també, a través d'aquest incident, podem millorar i podem ser millors, especialment per a les noves generacions.

De nou, moltes gràcies a tots vostès.

El president

Moltes gràcies, senyor Nuet. Ara és el torn del Grup Parlamentari de la CUP - Crida Constituent, la senyora Natàlia Sànchez.

Natàlia Sànchez Dipp

Bé, bon dia a tots i a totes. També em sumo a l'encert d'avui trobar-nos aquí a Ripoll, i m'agradaria, doncs, també donar les gràcies a tota la gent que ha fet possible que avui siguem aquí, a tot l'equip tècnic, a la gerència de la comissió, a la lletrada, i, per descomptat, a la resta de companys diputats, per fer un esforç que hauria de ser més quotidià segurament, per aquest afer o per molts altres, de poder estar presents en el territori i no centrar exclusivament a Barcelona els debats i les qüestions cabdals que es tracten, en aquest cas, al Parlament de Catalunya.

Segon, també, i com a prèvia, dir-vos i compartir amb vosaltres que se'm fa difícil també estar aquí, saber estar a l'alçada, després d'escoltar les vostres vivències i de poder intuir també quina és la vivència col·lectiva que es va viure aquí a Ripoll, i que, per tant, això també, bé, em genera una dificultat personal.

Llavors, nosaltres, des de la CUP, el que hem plantejat en aquesta comissió d'investigació, i per això també la importància de que avui hi hagi també representants de la societat civil, d'allò col·lectiu, del poble..., vam plantejar la investigació des d'una perspectiva, primer, d'anàlisi de context geopolític internacional, de les lògiques de guerra global, perquè creiem imprescindible entendre les causes que ens porten a una situació com la que vam viure el 17 d'agost del 2017, de no entendre aquests fets com calamitats que venen del no-res i que, per tant, no podem fer-hi res contra aquestes situacions. Per tant, contextualitzar-ho, situar-ne les causes. Avui potser no ens centrarem tant en aquesta qüestió, però també és important posar-ho sobre la taula.

I, segon, també creiem que és imprescindible investigar i conèixer quins van ser els mecanismes de resposta popular de la societat civil, tant a Ripoll, com a Cambrils i a Barcelona, i, per tant, quins són els mecanismes que van ser positius en la resposta, aquesta resposta col·lectiva d'aquell «No tenim por», d'aquell clam que es va donar al país, que, malgrat la por individual que podien sentir en una situació..., en un estat de xoc, que és l'estat de xoc que genera el terror, doncs, com vam saber teixir aliances amb lògica antiracista, amb lògica antifeixista. I, per tant, conèixer quins són aquests mecanismes, ho trobem imprescindible per poder prendre i per poder articular aquests mecanismes sempre que calgui.

I, en tercer lloc, també analitzar els mecanismes de resposta institucional, siguin els que avui ens han explicat molt bé tant la senyora Elisabet Ortega, com la senyora Núria Perpinyà..., quines respostes institucionals, des d'allò més local, allò potser més supramunicipal; però així també conèixer les respostes institucionals, a nivell policial, que es van viure –ai, m'estic allargant una mica; intentaré ser sintètica.

Nosaltres, moltes vegades, en aquesta comissió hem posat sobre la taula el que considerem que –i per vosaltres segurament..., i ho heu plantejat– va ser aquest impacte de conèixer no només una realitat que era desconeixuda sobre alguns veïns, veïnes, germans, germanes, que és que hi havia veïns que estaven disposats a exercir una violència contra la comunitat de la qual formaven part, sinó també conèixer que havien estat –i amb aquests termes es va dir a la premsa i arreu– abatuts sense mantenir la presumpció d'innocència, sense mantenir la necessitat de vetllar, per protegir també, doncs, col·lectivament les seves famílies, els seus veïns, els seus companys de classe, d'esport, de tot plegat, no?

En aquest sentit, nosaltres entenem que aquesta forma d'adjectivar aquestes morts que la policia i Mossos d'Esquadra van acabar culminant, és una forma de deshumanitzar i, per tant, de no entendre com a víctimes aquests joves, que van ser, entenem, víctimes d'un procés de radicalització, com es diu en termes convencionals –tot i que tampoc ens agraden gaire aquests termes; però bé, perquè

ens entenguem. I, per tant, aquesta forma d'actuar, aquesta resposta institucional i aquesta resposta policial, entenem que és una resposta per situar un enemic i, per tant, desdibuixar allò amb el que començava: les responsabilitats d'aquestes atrocitats i, per tant, les causes polítiques concretes d'aquestes atrocitats. Aquí podríem reflexionar també sobre l'impacte de l'ús de les imatges, que es va fer durant tots aquells dies, que també n'heu parlat.

Llavors, sobre una qüestió..., i parlant més de les qüestions que ens han plantejat. Fa no gaire, a l'última sessió, el professor de la Universitat de Girona Mostafà Shaimi, que diria que segurament alguns de vosaltres coneixeu, perquè diria que ha participat aquí a Ripoll, o en alguns espais sobre debats en aquest sentit, ens deia que a Catalunya existeix una asincronia entre l'espai de la vida en comú. És a dir, ens afirmava –i els pregunto si ho comparteixen, fruit de les anàlisis que ens han dit–, deia que coexistim, però que no convivim. I, per tant –i li pregunto a la senyora Ortega, no?–, dèiem, aquest *checklist*, aquests models de convivència que anàvem marcant com a fets o no fets, han fracassat. Potser és perquè els models de convivència no eren models de convivència, sinó models de coexistència de mínims, que no entraven en profunditat en la necessitat de realment generar espais col·lectius, un nou «nosaltres» que no situï l'alteritat i allò que ens diferencia en primera línia, sinó que siguem capaços de construir un «som» col·lectiu, un «som Ripoll», un «som cada un dels nostres barris» més col·lectiu, i, per tant, puguem tenir una vida comuna que vagi més enllà dels estereotips, dels estigmes i el racisme.

I en això, a nivell institucional, hi ha algunes qüestions sobre els tres principis que analitzava, que entenem que si els materialitzem una mica més i els desgranem una mica més..., i cito també en Mostafà Shaimi, ell ens explicava, no?, que existeixen tres categories polítiques sobre els ciutadans i ciutadanes, sobre els veïns i veïnes del nostre país: aquell ciutadà..., que segurament som els majoritaris avui aquí, que tenim ple dret, som ciutadans de ple dret; aquells altres que són els migrants, que tenen cert accés a drets, però que alhora tenen dificultats, per exemple, per accedir a una feina, per accedir a determinats drets, i els veïns i veïnes que directament són invisibles, sense drets, que són totes aquelles persones que administrativament no són reconegudes, no? Per tant, des d'aquesta anàlisi, quina és la importància que hi veieu a aquesta condició, a aquestes qüestions materials i concretes, administratives i polítiques, que diferencien i jerarquitzen la població d'una forma tan fragant i que, per tant, ens impliquen una fractura social molt clara de no reconeixement i, per tant, de no sentir-nos iguals, no?

Així mateix, també, preguntar, lligat amb això, a nivell de Ripoll però també mirant-ho amb altres realitats d'altres municipis, quina és l'anàlisi que fan sobre les condicions materials de vida? És a dir, hi ha algun factor que puguin considerar determinant, pel que fa a l'accés a drets? L'accés a l'habitatge, l'accés a sostre, pa, treball...? És a dir, aquests joves, les seves famílies podien considerar-se iguals, amb igualtat d'oportunitats per accedir a tots els drets?

Llavors, sobre..., també una pregunta que considerem important és si poden aprofundir, especialment la senyora Núria Perpinyà i l'Elisabet Ortega, sobre aquestes mancances que detecten a nivell de recursos –aprofundir-hi una mica més. Quines són aquestes necessitats? Estem parlant de necessitats a nivell de dotacions pressupostàries, de programes, de tècnics? De què estem parlant exactament?

I llavors, també, al senyor Hamid Barbach, preguntar-li concretament..., s'ha parlat molt sobre l'imam de Ripoll, l'imam Es Satty, i m'agradaria fer-li una pregunta molt concreta. S'ha dit, però no en traiem prou l'aigua clara..., i preguntar-li si vostès tenen constància que la brigada d'informació de Girona, la brigada d'informació de la Policia Nacional de Girona..., si es va adreçar a vostès, com a comunitat musulmana d'aquí de Ripoll, en més d'una ocasió, per preguntar sobre l'imam Es Satty. Si ens pot explicar una mica més sobre aquesta qüestió.

Acabo amb una reflexió final sobre l'estat de xoc que Ripoll va viure en primera persona, amb una premsa carronyaire que venia de fora, però que la teníeu present aquí, amb l'estat de setge que va viure policialment, i, per tant, amb la vulneració de drets que això ha significat, estigmatitzant segurament famílies que potser no tenien absolutament res a veure amb aquesta qüestió. I, per tant, especialment també a la tècnica d'educació, preguntar sobre aquests mecanismes que poden tendir a estigmatitzar, en aquest cas per raó d'origen o per raó de creença, projectes o programes com el Proderai. Quina valoració en fan? Nosaltres –ho hem dit moltes vegades en aquesta comissió– creiem que precisament els atemptats del 17 d'agost el que certifiquen és que programes com el Proderai han fracassat, no han estat programes d'èxit, perquè el Proderai, malgrat tota la feina que es fa per intentar prevenir, al més estil *Minority Report*, possibles actes criminals, no se n'han sortit. I, per contra, en el que sí que se n'estan sortint és de generar una estigmatització per raó d'origen, per raó de creença o per qüestions culturals. I, per tant, conèixer també quina valoració fan de programes com el Proderai.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies. Iniciarem un segon torn de respostes d'intervencions. Tornem a donar deu minuts per a cada persona o entitat. I, per tant, doncs, comencem per la senyora Elisabet Ortega.

Elisabet Ortega Larriba

Jo, realment, després d'escoltar-los, penso que els veritables experts segurament són vostès, perquè han escoltat tants testimonis i tants coneixements per part de tantes persones, que realment un se sent ignorant, eh?, davant d'aquesta situació. Però intentaré, en la mesura del possible, donar resposta a la infinitat de preguntes que vostès han fet, i que em sembla positiu que les puguin fer, perquè vol dir que han aprofundit molt en aquesta qüestió.

Intentaré ser ordenada, eh? El que passa és que han fet moltes, moltes qüestions i, per tant, aniré dient coses que no sempre estaran suficientment ordenades.

Respecte al que han preguntat de què es pot fer, jo crec que en la meua intervenció he situat dos qüestions importants, totes dues relacionades sobretot amb que el que sabem fer millor, diguem-ne, és prevenir. Però també és veritat que hem de distingir entre una prevenció, que jo situava en l'abans de que passin les coses, diguem-ne –en aquest cas, seria més evitar que torni a passar–, però també una altra situació, que té a veure més amb persones que ja d'alguna manera flirtegen amb determinades situacions, i que aquí és on tenim més dificultats, no? Jo bàsicament em situaria aquí.

Quan vostès també em pregunten sobre si hem iniciat contactes amb altres llocs on s'han produït aquestes situacions, he de dir que, casualment, demà comencem contactes amb Toulouse, on hi ha un grup d'experts que ens han ofert, doncs, la possibilitat de parlar amb ells i d'intercanviar experiències. Hem començat per aquí. També és veritat que hem demanat ajuda a la mateixa Generalitat perquè ens ajudi a que mantinguem també intercanvis, doncs, amb Copenhaguen, amb Bèlgica, etcètera, perquè crec que..., han d'entendre que una ciutat de les dimensions de Ripoll i amb els recursos de què disposem no tenim la capacitat de poder-ho fer de forma autònoma, sense ajuda. Per tant, ho hem demanat.

Sí que és veritat que hem participat, des que ens ha passat tota aquesta situació, en diferents fòrums i en diferents jornades, a on han vingut experts de diferents països, i això ens ha enriquit molt, no?, ens ha permès veure una mica que és el que..., o prendre un primer contacte, diguem-ne, amb coses que s'estaven fent a altres llocs. Però, en tot cas, aquesta continua sent una matèria pendent, no?, perquè en els primers moments treballem molt sobre aquells primers impactes, però ens interessa molt veure com les ciutats, tal com comentava el senyor Espadaler, han

set resilient i han treballat, doncs, totes aquestes qüestions. Per tant, iniciem tot aquest treball.

Quan vostès em demanen si hi hauria d'haver uns protocols comuns a tot el territori per poder treballar diferents qüestions referents a la diversitat i suposo que també a evitar el radicalisme, l'adoctrinament –a vegades costa utilitzar aquestes paraules–, jo crec que hi ha d'haver una base igual per a tothom, evidentment. Hem de compartir conceptes. Perquè jo els he de dir que, bé, entre les coses que hem anat descobrint en el nostre treball..., és que hi ha molts conceptes, que en el dia a dia estem utilitzant, que no tenen el mateix significat per a tothom. Per tant, està clar que hi ha d'haver una base comuna, eh?, que situï molt bé de què estem parlant, que li posi noms i cognoms a les coses, però sí que penso que després ha de ser el mateix territori qui faci aterrar tot això, d'acord amb, bé, les seves característiques i amb les seves peculiaritats. És evident.

Perquè, és veritat –i en això estic d'acord, doncs, amb el que ha dit la Núria Perpinyà–, no és igual Barcelona que Ripoll, que Vic o que... Per tant, és evident que l'aplicació ha de ser situada sobre el territori. Però no només en aquests temes, evidentment en tots. És evident que tot allò que som capaços de fer aterrar i aplicar, acaba funcionant més bé. Quan diem –poso exemples, eh?–: «Anem a muntar una comissió territorial de no sé què.» I això es diu des d'un lloc central i s'intenta fer a tot arreu, repliquem, però no sempre som capaços de fer aterrar això al territori i fer-nos-ho nostre. Per tant, sí que penso que hi ha d'haver base comuna, però aterratge, després, a cada lloc.

Pot servir l'experiència de Ripoll per a altres territoris? Jo crec que sí que pot servir, justament perquè hem fet molts esforços en moltes línies diferents, no? Sobretot –sobretot–, jo crec que un dels esforços més importants que hem fet és..., jo en dic «aixecar la catifa i treure-li la pols». Perquè està clar que temes com aquest, si algú no es troba en una situació com la nostra, és difícil fer aquest exercici de transparència real i d'escoltar a tothom. És a dir, en tots els grups de treball que nosaltres hem organitzat sempre hem volgut tenir present que havíem d'escoltar a tothom; és a dir, no només aquelles persones proacollida, prodiversitat, sinó que també hem d'escoltar aquelles persones que tenen actituds xenòfobes. És a dir, no té valor ni té sentit que el que fem sigui només escoltar una part de la població. Per tant..., bé, i això requereix un esforç molt important, perquè tampoc estem preparats per fer aquest exercici, eh? –no ho estem. Estem preparats per assegurar-nos en una taula i arribar a consensos, però no estem preparats per escoltar coses molt diferents, en les que el consens és molt difícil. Per tant, per això el treball que estem fent nosaltres és de molt llarg termini.

Altres qüestions que jo penso que hem abordat i que són difícils..., és, per exemple, això: en quins punts entronquem la intervenció institucional i la de la societat civil. No és fàcil, perquè els discursos i els punts de partida són molt diferents. Però també estem fent un esforç d'acostament.

També, en la línia de crear xarxa; no és fàcil. Tenim una visió molt segmentada. Quan nosaltres hem posat, per exemple, professionals de diferents àmbits en una mateixa taula a treballar, intervenen temes molt complexos, com els egos, els encàrrecs..., és a dir, tothom vol que el seu pla, el seu projecte, el seu dallò sigui el mare. I, al final, el que nosaltres estem proposant és dir: «No cal projecte mare. No cal que el teu sigui el que surti. No cal que... Simplement responem a tots els encàrrecs que tenim cadascú de nosaltres, tenint una qüestió transversal comuna, que vol dir compartim conceptes, metodologies i caminem.» Segurament, no sempre podem caminar junts, però podem caminar paral·lelament, no?, mirant molt enllà, amb un objectiu comú, que en aquest cas és millorar la convivència. Que segurament és una utopia, és una Ítaca, no?, però que el camí que farem junts és el que li donarà valor.

No arribarem, segurament, mai a tenir una societat absolutament cohesionada, perquè sempre apareixeran elements que no ens ho permetran, però caminar en aquesta direcció té molt valor, perquè vol dir que ens acostem i que compartim determinades coses. Sembla que parlo de coses molt teòriques i molt idíl·liques, però és una realitat, estem intentant fer-ho realitat a Ripoll. És veritat que Ripoll ens ofereix una oportunitat. Les dimensions de Ripoll permeten que asseguem en una taula diferents agents. Hi són tots –hi són tots. No és difícil fer això. Per tant, això és el que ens ha de permetre aprofitar aquesta situació per convertir-ho en una oportunitat de millorar, no?, en aquest sentit.

És real que hi ha una responsabilitat institucional, i ciutadana també, perquè vivim, però no convivim. I això és evident. És a dir, jo puc tenir un veí –això a Ripoll és molt fàcil, vull dir que molts de nosaltres tenim veïns que són de qualsevol de les comunitats novingudes–, i que jo li digui «hola, bon dia» i poca cosa més. Clar, això hem d'intentar que no passi, hem d'intentar anar més enllà, treballant a peu de carrer. És a dir, jo crec que el treball és a peu de carrer. És un treball molt de formigueta. Això, tota la gent que estem implicats en tots aquests processos, que aquí només hi som una petita representació, diguem-ne, ho tenim clar: és una feina de formigueta, d'anar deixant un petit pòsit que va donant els seus fruits molt a poc a poc. Però sobretot, sobretot, sobretot vull insistir en escoltar aquells que a vegades no combreguen amb nosaltres, que tenen una idea molt diferent.

Respecte a les mancances de recursos, que he set molt reiterativa, no?, en aquesta qüestió, no voldria que semblés un discurs habitual, que a més a més fem els professionals, de «mai tenim els recursos necessaris per poder treballar», però la realitat és que inicialment jo penso que hi va haver una..., o sigui, s'hi van abocar molts esforços i moltes voluntats per part de moltíssima gent, i crec que institucionalment vam rebre molts *inputs* molt positius. Se'ns va oferir molta formació, construir determinades coses..., és a dir, jo crec que en aquest cas la Generalitat s'hi va abocar molt en uns primers moments. I això ha donat un fruit, evidentment, ens ha permès tirar endavant tot aquest treball. Però, jo crec que això costa molt que es mantingui en el temps; no és una cosa fàcil, mantenir-la en el temps.

I al final, els recursos s'han materialitzat..., o sigui, de què disposem, en aquests moments?, de recursos aportats en concret per la mateixa Generalitat per tirar endavant tot això que ens estem plantejant. Doncs és a través del contracte programa que el Departament de Treball, Afers socials i Famílies fa, en aquest cas, amb el Consorci de Benestar Social, per tirar endavant un projecte específic que tingui a veure amb tota aquesta qüestió. I això s'ha materialitzat amb la quantitat de seixanta mil euros, d'acord? Crec que he de dir que seixanta mil euros és una quantitat insuficient per a l'abast del que jo els he proposat de treballar. Crec que és molt poca quantitat. Perquè estem parlant de treballar a primera línia, de formigues, de tenir un exèrcit de gent allà, insistint en uns missatges i en recollir i transformar determinades coses. Per tant, evidentment, amb aquests recursos..., és clarament insuficient.

Voluntats, n'hi ha; és a dir, estem organitzant inclús jornades, i aquí ens venen experts d'universitats, de la Secretaria d'Immigració, d'Educació, de... És a dir, hi ha voluntat de treballar coses. I se'ns aporta; és a dir, no tot són recursos materials. Estem també nodrint-nos de recursos que tenen a veure amb el coneixement i que són importants, però els recursos materials són un bon complement i no disposem de tots els que necessitaríem. La realitat és aquesta.

Sí que hem intentat potenciar molt, molt, molt la xarxa. És a dir, en el treball que nosaltres estem fent, hem implicat des de tècnics de joventut, professionals de l'educació, persones que treballen la cohesió social... –és que no voldria descuidar-me ningú, però–, vull dir, tenim infinitat de professionals molt disposats a treballar. Però també entenguin que estem parlant de persones amb unes certes limitacions, pel fet de que també han quedat impactades per la mateixa situació. Per tant, arriba un moment que el professional no pot anar més enllà. És a dir, en el moment en què

nosaltres plantejem que s'ha de treballar amb joves, a peu de carrer, amb mentoria..., bé, no tots els professionals de què disposem en el territori estan en condicions de poder fer això, justament per tot l'impacte emocional que la situació ha provocat. Per tant, sí que pensem que aquí hi hem..., o sigui, evidentment, els donem tot el suport –jo crec que amb la pinya i amb la xarxa que hem creat la idea és aquesta–, però no és suficient, eh? –no és suficient.

Parlaven de, una mica, l'estructura del treball, les taules que hem engegat. En aquesta línia, jo crec que hem..., tota l'estructura que nosaltres hem creat ha permès que tant a nivell polític com a nivell de ciutadania –això ja els hi he comentat–, doncs, puguem debatre qüestions, parlar obertament, amb dos premisses: una, que és la confiança, i una altra, que és la generositat –i el respecte també, que l'acompanya– de poder reflexionar i debatre qüestions de fons. Això és el treball fonamental.

Hem creat algunes taules. Per exemple, tenim una taula amb persones marroquines, en la qual, doncs, es debaten qüestions com, per exemple, el paper de la dona i com pot ser que això limiti, no?, l'acostament de, diguem-ne, les persones a l'hora de convidaure, el poder entendre determinades coses, i moltes qüestions de profunditat, que són religioses, culturals, etcètera. Per exemple, aquesta n'és una.

Una altra taula que també hem creat és una taula política, formada per tots els membres de tots els grups polítics que formen part del Govern de Ripoll i que també hem treballat amb les mateixes premisses; que jo crec, a més, que hem set capaços de superar, diguem-ne, determinades qüestions de color polític i parlar tots junts de en quina direcció ens volem moure.

Hem començat a treballar, per exemple, en qüestions de cultura –per exemple. Bé, també en un moment determinat hem aprofitat que ens hem sentit interpel·lats per tota aquesta situació, no?, és a dir, les persones que participen en la programació cultural, en les expressions de la cultura de la nostra vila, doncs, com poden, d'alguna manera, ajudar a que tota aquesta situació també es millori, no? Evidentment, tenim moltes altres...; sobretot, el tema de joves és un tema que ens interessa molt.

En un moment donat també hi va haver –sobretot al principi, eh?– un grup de família o de familiars de persones molt properes a aquests nois, perquè va semblar que necessitaven suport. De fet, hem mirat de donar-los suport durant tot el procés, perquè, a vegades..., això és una cosa que hem anat veient; és a dir, si un té un fill terrorista, el tracte respecte a aquella persona no és el mateix que amb qualsevol altra, això és evident, en molts nivells –en molts nivells. I, per tant, hem hagut de fer un esforç de tractar determinades qüestions amb aquestes persones. Aquest grup, diguem-ne, ha quedat més diluït, perquè aquestes persones estan fent el seu procés de dol i, per tant, ens hem deixat una miqueta d'espai; però que en altres moments també voldrem continuar.

I, evidentment, no hem aconseguit crear una taula, però sí que hem fet contactes amb persones que..., algunes tenen actituds xenòfobes, altres, diguem-ne, que no són simpatitzants de que les persones nouvingudes siguin membres de ple dret. I aquestes persones que ens han volgut escoltar, perquè no tothom vol fer aquest exercici..., doncs, hem començat a fer acostaments per tal de que entenguin tot el treball que nosaltres estem fent a la nostra vila. I, per tant, penso que això també és un pas important.

I a on volem arribar és a que tot aquest seguit de taules al final quedin interrelacionades. És a dir, no volem que això es mantingui en el temps, que tinguem una taula de discussió amb persones marroquines, sinó que volem que les persones marroquines siguin a totes les taules. Però no estem preparats per fer això, encara. Per tant, la nostra idea és anar preparant a tothom per a aquest diàleg, participació, compartir, parlar obertament sense que ningú se senti que no està sent respectat o que..., és a dir, realment, arribar a fer aquest exercici i que això ens permeti compartir, des de diferents perspectives, doncs, tota una reflexió molt compartida.

En algun moment també han demanat la valoració del Proderai. Mirin, jo noestic ni a favor del Proderai ni en contra. El que està clar és que, de moment, ha set l'única eina que s'ha posat sobre la taula per a treballar, quan, diguem-ne, hi ha una simpatia o hi ha un flirteig amb determinats processos. No m'atreveixo a qualificar-lo ni a avaluar-lo; crec que no em correspon a mi fer-ho. Sí que penso que és difícil que entenguem la prevenció, vista des d'un punt de vista policial, perquè tots tenim la idea de que la policia té una feina o té una tasca molt més repressiva, per dir-ho d'alguna forma, i, per tant, no tan preventiva. I, per tant, és difícil. Però he de dir que hem tingut també contacte, com no podia ser d'una altra manera, amb les persones que van participar en el disseny de tot això, i també entenem, diguem-ne, les seves postures. Per tant, jo tampoc ho descartaria definitivament, l'altra cosa és que penso que se li ha de donar alguna volta més, doncs, a tot això, no?

No ho sé... No sé si me'n queda alguna més, eh?, però, en tot cas, crec que he intentat respondre el màxim de preguntes possible.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies. I anem intentant respectar..., amb certa flexibilitat, però intentarem també que..., hi ha moltes qüestions a debatre. Senyor Hamid, el seu torn, si us plau.

Hamid Barbach

Buenas. Voy a responder la pregunta del control de la policia. Yo me acuerdo de dos veces..., nos visitan dos policias. Y la tercera, no estaba, porque a nuestro presidente lo llaman con número privado... La primera no estoy y la segunda sí. Nos visitan dos policias. Se presentan como policia nacional. Preguntan por Abdelbaki es Satty, si todavía está aquí, cómo está la cosa, cómo..., bueno, normativas de..., cómo estamos. Y, bueno, eso dura diez minutos, y así se van. En la tercera, llaman al Ali con número privado –ya me acuerdo– y les piden un registro de la entidad. Y así..., lo deja el Ali en el buzón, y así cierra el control de la policia. El último control de la policia será este.

Voy a hablar del tema de un chico. Se llama Ali Hychami. Yo ofrezco a Ali Hychami... –es uno de los chicos que han abatido–, yo le ofrezco que esté con nosotros en la entidad, a ver si puede, porque el tema tiene..., habla en catalán, y entiende muy bien, está muy integrado. Bueno, intento muchas veces colocarlo en la entidad, pero él siempre..., bah, tiene motivos de que «yo no tengo tiempo», «soy pequeño para eso», bueno..., lo intento dos veces o tres y no lo puedo captar, y así ya fue la última vez.

El tema de los vecinos. Ningún problema con los vecinos a partir de aquel tiempo. Agradezco a la Núria por la..., y a la técnica; la Núria y la entidad Somos Ripoll, que nos da un *suport físic*, muy fuerte.

Desde aquel tiempo intentamos recuperar nuestro sistema, porque la gente tiene mucho miedo y porque..., el tema del miedo viene porque hay gente que no sabemos qué es. No tenemos acceso a las fichas de las personas o a seguir las personas en sus vidas cotidianas. Estamos a intentar demostrar quién somos, y demostrar que somos, bueno, siempre somos pacíficos. Intentamos meter más mujeres también en la entidad. Y la cultura árabe..., mostrar la cultura árabe, que es... Nuestra entidad siempre tiene las puertas abiertas a cualquier tipo religioso.

Gracias.

El president

Moltes gràcies, senyor Hamid. El torn de la senyora Núria Perpinyà.

Núria Perpinyà Colomer

Bé. Començaré dient que l'Elisabet ha parlat del pla de convivència ja a nivell molt general, perquè aquest pla de convivència sí que neix d'un encàrrec de dife-

rents departaments, que es fa el mateix dia 18 o 19 d'agost, i, per tant, es lidera des del Consorci de Benestar Social, que és qui té les tècniques, de fet, que el tiren endavant.

Sí que és molt important dir que aquest pla de convivència està format per diferents professionals, que, a més, n'hi ha que estem en aquesta taula, com pot ser la Raquel, que ve des d'un programa d'educació. I també una mica des d'aquesta representació del Som Ripoll, des de l'Ajuntament de Ripoll, des d'altres tècnics de l'ajuntament, des del Servei Educatiu del Ripollès, i, en els moments que ha calgut, doncs, també des de policia. Dir que és un treball que hem fet cada setmana des d'aquell 17 d'agost. Ens trobem setmanalment, tot aquest grup més operatiu, i hem fet diferents accions, i una de tan senzilla, per exemple, que pot semblar difícil, però... –perquè en parlàvem abans, que nosaltres no som experts en aquest tema, sinó que n'hem anat aprenent al dia a dia–, una qüestió tan simple com valorar què volia dir «integració», «inclusió», o «pertinença». Va ser una sessió de treball, perquè cada professional d'aquella taula entenia aquests conceptes de manera diferent.

Per tant, entenguin d'on ve el treball, perquè, només per començar aquest pla de convivència, vam haver de poder debatre entre els mateixos professionals que havíem de tirar endavant un pla d'aquestes característiques com enteníem cada concepte i com el vivíem nosaltres mateixos.

Al llarg de l'any, tal com ha dit l'Elisabet, s'han fet trobades de professionals per tractar també aquests temes i per entendre que no tothom entén el concepte de la convivència i el viu de la mateixa manera. També hem pogut veure, a través d'aquestes trobades, doncs, que hi han molts professionals que són de l'àmbit sanitari, de l'àmbit educatiu, de l'àmbit social, que tenen un punt de vista diferent al nostre i que si volem treballar per un bé comú hem d'aliar posicions i interessos. Això ha set una de les coses que també hem fet.

Quan abans ens demanaven també, del protocol comú, que si és més important fer un protocol comú, evidentment, jo sí que crec que hi han d'haver uns protocols que han de tenir uns *checklists* que han de ser comuns a tot el territori. Però el que volia dir és que s'han d'adaptar a cada territori segons les necessitats que tinguin, el nombre d'habitants o la realitat, perquè no és el mateix portar a terme un pla de convivència a Ripoll que portar un pla de convivència a Salt, perquè les característiques són totalment diferents.

Quan parlàvem de temes que podíem fer, no?, de la prevenció; en matèria de prevenció, què podíem treballar, jo entenc que els plans d'immigració han de partir i canviar una mica la visió d'aquest assistencialisme que potser vam donar durant molts anys, i caminar cap a l'apoderament i el reconeixement de les persones que arriben. Aquí a Ripoll hem portat a terme alguns projectes, que l'objectiu que tenen és d'apoderar i reconèixer les persones immigrades, que són d'aquí Ripoll, que ja fa anys que han passat sempre per la porta petita. Donar-los la possibilitat de reconèixer-los i apoderar-los, perquè ells tirin endavant alguns projectes. Aquest any, per exemple, per primera vegada, doncs, la celebració d'una festa tan important per a la comunitat marroquina com és el Ramadà, s'ha fet pública a nivell d'aquí Ripoll. Pensem que això és una acció de reconeixement i d'apoderament d'una cultura que també viu a casa nostra.

Quan parlàvem també de prevenció, penso que des de l'escola ens cal un treball des de molt petits que es basi no només en la raó, sinó també amb l'emoció, que generem més espais de compartiment per als joves, que puguin dir-hi la seva, perquè sempre els donem respostes sense deixar-los fer preguntes. I penso que en aquest sentit, la prevenció també arriba per aquest pas.

Hem vist en tot el que ha passat aquest any, que hi ha un salt quan els nens acaben sisè de primària, el que és la relació entre iguals, canvia. Els primers anys educatius, els nens són nens, no veuen si els nens són blancs, grocs, vermells o blaus.

Són nens. En canvi, quan passen a l'institut, aquesta relació entre iguals es comença a trencar i els nens vermells van amb els vermells, els blaus van amb els blaus, i els grocs van amb els grocs. I aquí penso que hi ha un treball a fer des del sistema tant educatiu com social, com des de les polítiques de joventut, que s'han de tenir..., s'han de veure també, i s'han de tenir en compte en aquesta comissió.

Quan parlaven de l'impacte dels mitjans de comunicació, aquí a Ripoll vam tenir dos tipus de mitjans, els informatius, que és els que es basaven en el seu codi deontològic i respectaven les persones, i vam tenir els explosius, els que buscaven el «morbo» i buscaven la salsa rosa. Evidentment, dels primers no hi ha res a dir; dels segons, doncs, van fer que la gent, doncs, quedés molt cansada, i que es visqués tot amb un cert dramatisme.

També, amb el tema dels impactes, que ens demanaven com vam viure els dies posteriors, vam muntar un acte que en lloc de dir «Ripoll, no tenim por», nosaltres en vam dir «Ripoll, un pas endavant». Perquè vam entendre que nosaltres havíem d'anar més enllà de la por; perquè, malgrat la por, nosaltres aquí teníem xoc, teníem desconcert, i teníem pena també, perquè recordem que els terroristes eren els nostres amics, veïns i familiars. I, per a un jove, entendre que aquell noi que havia vist per la tele, que fins feia dos dies compartia amb ell una coca-cola, estava mort, no el veuria mai més, i a sobre era un terrorista, era diferent que entendre-ho per a un jove de Barcelona, que només veia un terrorista a la tele. Per tant, el treball també va haver de ser molt més concís i molt més sentimental i més treballat des de l'emoció i no tant des de la raó.

No m'atreviria a tornar-li resposta a la senyora Natàlia, no?, que ens demanava per quan vam veure que en Younes Abouyaaqoub havia set abatut. Jo no li puc respondre aquesta pregunta perquè m'és molt difícil, perquè per mi en Younes Abouyaaqoub era el veí de casa meua, i mai més ben dit, perquè era veí de sobre casa meu. Per tant, jo, en aquell moment vaig sentir pena i ràbia, alhora. Vaig sentir pena que estigués mort, i vaig sentir ràbia pel que havia fet. Per tant, m'és molt difícil poder contestar si van actuar amb la mesura o no. Perquè la meua emoció encara no m'ha deixat arribar a la conclusió de si aquest era el seu final.

Sí que, evidentment, doncs, amb els dos joves que queden vius, m'agradaria molt poder-hi parlar i poder-los demanar què els ha portat fins aquí, no?, perquè amb joves que has compartit espais, temps, carrers i situacions, és difícil entendre que han arribat a fer el que han fet i que ara viuen en una presó.

I, ja per acabar, quan ens demanaven quins factors determinants necessitem perquè les persones puguin accedir a tots els drets, sí que crec que hem de partir de que hem de fer una societat que doni i ofereixi la mateixa igualtat d'oportunitats a tothom. Sigui ja començant des de l'escola, no deixant cap nen sense que vagi a una excursió, per exemple, perquè això ja et crea una taca; no deixant un nen sense que tingui llibres; no deixant un nen sense que dini al menjador escolar, i que tots els nens sàpiguen que no menja... Perquè això et va fent com a persona, i fa que tots aquests drets reconeguts i humans ja et posin en un altre camí, i al final acabis enganxant-te i atenent situacions que segurament no hauries fet si haguessis tingut una vida més senzilla.

El president

Molt bé. Gràcies, senyora Perpinyà. La senyora Raquel Rull i el senyor Castellà.

Raquel Rull Agulló

Bé. Intentarem també donar respostes al que ha sortit... Moltes d'aquestes han estat respostes pels mateixos companys i companyes que tenim aquí a la taula. Una de les preguntes que feien, que per què no havíem treballat amb joves, cal dir que tot ha sigut un procés de dol, el qual nosaltres també vam viure. Vull dir, no..., no es tracta només d'ells, els altres, sinó tothom vam passar per aquest procés.

Creiem que primerament ens vam centrar per informar, sensibilitzar, per tot, perquè justament els nostres joves..., també érem nosaltres. Vull dir, aquests joves eren els que compartien amb els nostres fills un partit de futbol, eren aquests que estaven escalant en l'equip d'escalada. Llavors, el *tempo* crec que ha sigut..., nosaltres volíem protegir sobretot això, però també ens volíem protegir a nosaltres mateixos. És a dir, estàvem passant per uns moments molt durs, per tant, vam pensar que els joves els teníem en consideració, i és ara quan ells mateixos també s'estan demanant..., i volen dir la seva. Jo crec que això, conjuntament, també, últimament, amb la Carme, que ho vam viure fa, bé, escassament...

Carme Brugarola

Dos dies.

Raquel Rull Agulló

Dos dies. Vam veure que..., crec que ja estem preparats per fer un pas més endavant.

Apoderar? Totalment d'acord. Jo crec que la ciutadania ens hem d'apoderar, no?, i creiem que el poble ha de ser qui també ha de dir la seva, i som els que hem d'estar allà, lluitant pels nostres mateixos drets, no?

El nexa de l'Administració..., ho ha respost una mica també la Núria, no? El fet que moltes persones que estem a Som Ripoll, vivim, treballem aquí, compartim també punts amb l'Administració, i poder també treballem colze a colze, conjuntament.

A la gent li costa parlar. A tots i a totes ens costa parlar. Vull dir, el fet d'estar aquí, a vegades també és un gran esforç, no?, és tornar a recordar, és tornar a viure tot això. El que passa és que també és veritat, encara que tinguem una ressaca, crec que ja ha passat el temps suficient com per tornar un altre cop a apoderar-nos, no?, i tornar a sortir al carrer, que és el que vam fer en un primer moment.

Bé, donar les gràcies, sobretot, a totes les persones que ens heu agraït lo de la xarxa veïnal, perquè crec que no érem conscients en cap moment de lo que estàvem fent. És a dir, no ens vam reunir un grup d'amics per reunir-nos, sinó que, degut a una cosa que va passar a Barcelona i a Cambrils, un grup de persones naturals s'ajunten perquè tenen un punt d'unió comú.

I era el que estava passant, ens havia tocat a nosaltres, a les nostres cases. I això jo crec que és molt important. És a dir, no és una cosa que ens estaven explicant a la tele, a les notícies, ho estàvem vivint al dia a dia. I crec que aquesta valoració, bé, ens dona, també, un altre cop, embranzida per continuar fent el que estàvem fent.

Sobre abatut o no abatut, contesto exactament el mateix que la Núria Perpinyà: a mi em va tocar molt de prop. Vull dir, no puc decidir si en aquest cas era correcte o no era correcte.

I ara passo també al meu company...

Eduard Castellà Marco

Tot i que a dia d'avui existeix un treball i un debat cada vegada més latent sobre el concepte de la prevenció, crec que encara podem ser més crítics pel que fa a aquest concepte. I ser crítics implica poder qüestionar-nos a quin nivell ubiquem la iniciativa de la societat civil, és a dir, xarxes veïnals, plataformes, entitats socials que aborden la problemàtica o el tema de la convivència, sobre, i amb relació amb les diverses administracions públiques, per tal de poder treballar propostes polítiques i, doncs, en extensió, fer política pública per abordar aquesta problemàtica.

Per què no va funcionar, independentment d'estar-hi en contra o a favor, el Proderai? Perquè potser des d'un primer moment no va comptar amb les mirades suficients per abordar, analitzar i debatre, i fer propostes concretes no sobre la detecció,

sinó com afrontar un possible cas d'extremisme violent, i com prevenir aquests extrems sense assenyalar diverses persones per la seva condició racial o de classe. Gràcies.

El president

Moltes gràcies. El torn de la senyora Carme Brugarola.

Carme Brugarola

Jo, abans de res, felicitar-los, per totes les intervencions, els companys aquí presents, de taula, felicitar-los perquè, per nosaltres, us ho juro, és dur, no és fàcil, eh? Per totes coses que ells han dit: és molt dur.

Llavors, jo, fer una mica una repassada de coses que s'han dit. Aquest esquema que aquest senyor ens va plantejar, i que a mi m'ha donat les claus per poder entendre una mica més quin ha estat o com és la societat marroquina tradicional, o què en queda, d'aquesta societat marroquina tradicional, aquest senyor, encara que vingui de la zona del Rif, de la zona de Nador, però, aquest esquema, ell, el fa extensiu a tot el Marroc, però no només a tot el Marroc, sinó que el fa extensiu a Europa i el fa extensiu també a casa nostra, eh? Ell juga a que hi ha aquesta part, que, com ell comenta, és aquesta categoria ciutadana cap al radicalisme, la categoria moderna avançada, i aquesta categoria orientada a la convivència, entre el conservadorisme, o entre la tradició i la modernitat. Això ho fa extensiu arreu, eh? Només aquest aclariment.

Evidentment, aquests braços es poden eixamplar més per aquí, o empetitir, i el que ens interessa és que s'empetiteixin per aquí, eh?, per crear aquesta cohesió entre tots plegats, que aquí sigui molt petit, això.

Pel que fa a la senyora Aurora Madaula, jo en cap moment he parlat de terrorisme. Sempre he parlat d'una orientació més radical de veure l'islam. L'islam no té res a veure amb el terrorisme, si us plau, que això quedi molt clar. Els terroristes són terroristes, siguin d'aquí o d'allà. Són terroristes. I això no té absolutament res a veure amb l'islam. Això, si us plau, que quedi claríssim, eh? Perquè, també, quan ens parlen de l'Estat Islàmic, això també és mentida, és un pretès estat islàmic. I això, els mitjans de comunicació ens ho han de deixar molt i molt clar.

I quan parlem de gihad, tots sabem que vol dir «esforç» –tots sabem que vol dir «esforç». Per tant, el més important és que parlem de terroristes, i els terroristes són terroristes, siguin amb una ideologia, o d'una altra ideologia. No té res a veure una cosa amb l'altra, eh? Volia aclarir-ho perquè m'ha donat la sensació que no havia quedat clar, eh?

Llavors, el tema Proderai..., hem canviat per Proderae, si us en recordeu, eh? El Programa de prevenció per a la detecció de la radicalització *extremista*. Hem fet aquest petit canvi, que això ja ens pot donar peu a que hi pugui haver millores, eh?, perquè, evidentment, és criticable. Jo vaig participar en aquest programa conjuntament amb els Mossos d'Esquadra, en el seu moment, per la meua feina. Vull dir que he debatut amb ells i n'hem parlat, i tot plegat, i encara hi tinc algun contacte.

Llavors, també, un altre punt important, fent referència al senyor Espadaler, que parlàvem..., ell comentava: «Parlar-ne, del tema; parlar-ne.» És importantíssim parlar d'aquest tema. Bàsic. Amb el jovent, entre nosaltres, perquè jo a vegades tinc la sensació que aquí a Ripoll hem colgat les coses. No podem colgar res, ho hem de desenterrar, desenterrar, desenterrar. I amb la Raquel vam viure aquest dissabte, parlant amb un grup de joves, una experiència, per nosaltres, penso que inoblidable. Molt important. Sabeu quina pregunta els vam fer? Una de les preguntes que els vam fer, a aquests joves: «Tu creus que et poden radicalitzar?» Sabeu què ens van contestar? Que potser sí. Depèn de què pensem, depèn... Sí o no, Raquel, eh? Si hi ha alguna cosa que tu vulguis afegir, afegix-ho. *(Veus de fons.)* Eh? Depèn –depèn. Depèn de si ens convencen d'aquella manera que ens han de

convèncer, potser podem caure... I un jove, acabat d'arribar –no tan jove, perquè ja tenia els seus vint anys, crec–, diu: «Al Marroc...» –parlant de l'islam, i això corrobora el que us he comentat abans, d'aquest islam moderat que encara existeix al Marroc, i algun d'aquest islam proper al sufís–, doncs, diu: «Al Marroc, és que tot ho veus diferent, ho entens d'una altra manera, i quan arribes aquí, tens la sensació que vas perdut. No ho veig de la mateixa manera, les explicacions no són iguals.»

Llavors, penso que aquí, els oratoris són uns punts importantíssims, eh?, per poder donar veu a aquest islam més moderat. Perquè entre tots puguem treballar el que és el respecte i la convivència. Bàsic. Perquè si no fem això, és l'única sortida que tenim, perquè si no anem aquí, ho perdrem tot pel camí: cabra i collar. Ja ho he dit abans. I a vegades tenim un problema, que a vegades no hi ha els imams prou preparats per fer front a aquestes maneres de veure l'islam més radical. Per tant, aquí hem de buscar ajudes. No sé si des de dins o des de fora. Però sí que des del mateix Govern del Marroc s'està treballant per impulsar aquesta manera de veure l'islam molt més moderada, eh? Penso que això és importantíssim.

I un altre tema, no sé si contestant al senyor Joan Josep Nuet, quan parlàvem d'aquesta confluència, d'aquesta història comuna, perquè tots plegats som mediterranis, i també valorant l'obediència, eh?, aquesta paraula «obediència» dintre d'aquesta societat tradicional marroquina, en aquest cas... Fixeu-vos abans què ha dit la Núria: van obeir; van obeir una persona més gran. Perquè per ells, obediència, en general, i això ho porten en el seu ADN d'anys i panys i més panys, és obeir el més gran, la persona més gran dintre de la societat, eh? Aquesta obediència... Fixeu-vos què està passant, eh? Jo haig d'obeir el meu pare com a pare. Però parlant-ne també amb els companys meus de feina, vam veure una cosa. Ara, moltes vegades, aquest nen adolescent o el que ja acaba sisè de primària, a vegades sap més que el pare. Perquè ens ha arribat aquesta primera generació, també, com s'ha dit, amb un nivell d'escolarització molt baix. Amb una preparació molt baixa. Si aquest nen ja sap més que el pare, de quina manera obeeix jo? Aquí hi ha un trencament, social, de pensament, digues-ne sociològic, antropològic, no sé com dir-ne. Però hi ha un trencament, tots els que treballem en educació, tècnics, etcètera, ho hem de tenir en compte. Perquè això també ens pot ajudar a l'hora de planificar quins han de ser els nostres programes, eh?

I una altra cosa importantíssima. Des dels centres. Jo treballo colze a colze amb els centres educatius, moltes vegades, i també s'ha dit per aquí, importantíssim, que vagin a les excursions, a les sortides, perquè són sortides curriculars. Què passa si un nen no va a una sortida curricular i l'endemà se'n parla? «Jo soc menys que els altres», això a mi em crea una frustració personal. I si no la curo, a on vaig a petar?

Si a mi no m'ensenyen més coses, em podran radicalitzar? Podré arribar a ser terrorista? No ho sé, posem-hi mil interrogants, però veiem que entre tots, la paraula «integrar», com deia la Núria, també porta moltes discussions, n'hauríem de parlar, a mi m'agrada més «convivre», «cohesió», perquè, si ells s'han d'integrar, si l'utilitzem tant..., és que nosaltres també, eh! Ells pateixen uns dols, però nosaltres, com a societat, també hem patit uns dols. El mateix dol del paisatge urbà. És diferent. Això, per nosaltres, també és un dol.

Vull dir, penso que és important, i el fet que també demanàveu, «què podem fer?» Tornem-hi una altra vegada. Amb tot el tema de poder-nos qüestionar preguntes, hem de fer que els nostres alumnes, els nostres adults ens plantegem preguntes, el perquè de les coses. Per què? Per què passa això? Què passava al meu país quan a l'escola m'expliquen no sé què? Això m'apodera, m'apodera com a persona, m'apodera com a cultura i m'apodera per dir: jo soc aquesta persona, et puc explicar a tu tot això que jo he viscut, perquè forma part de la meva història.

Jo penso que només d'aquesta manera, amb aquesta mixtura, barrejant-nos en tot... Perquè hem de buscar uns objectius comuns. Els objectius comuns per conviure millor al barri. Doncs, els objectius comuns han de ser els mateixos per a tots, porti vel, no en porti, sigui musulmana, atea o cristiana, és que m'és igual. Els objectius, perquè un club de futbol funcioni, han de ser per a tots els mateix. El meu fill juga en un equip de hoquei. Ara ja és més grandet, però quan era més petit: «Ostres, tu, que no el fan jugar, eh! Ostres, tu, és que només l'han fet jugar cinc minuts...» Aquesta preocupació, els pares tenim les mateixes...

I de quina manera també ens enfrontem, a vegades, a aquestes cultures que podem desconèixer més? Sempre, des de les escoles: «S'ha de pagar», «s'ha de fer», «és que has de fer», «és que, guaita», «és que, mira». Per què a vegades no ens culpabilitzem nosaltres de les coses i podem dir: «Avui t'has deixat de portar aquest paper, però, mira, a mi a vegades també em passava. No passa res.» A vegades, si ens donem la culpa una mica a nosaltres, també apoderem l'altre, i l'acostem.

Què costa demanar: «Com va la família? Esteu bé?» Si tu demanes això, mica en mica, els altres poden dir: «Oh, doncs, m'ho han demanat.» I penseu que és una cultura... Això, en experiències amb alguns dels centres de Manlleu, que jo hi treballo, que hi ha centres que hi ha una associació d'AMPA potentíssima –potentíssima. Per què? Perquè uns s'ho van dient als altres, uns s'ho van dient als altres, uns s'ho van dient als altres, i de mica en mica tot creix, com una bola, eh? I el que és bonic és poder assistir en una associació de veïns on, allà, hi havia gent de tots colors. I debatre aquests temes. I debatre-ho, sense cap tipus de por.

No hem de tenir por. I amb els nostres alumnes n'hem de parlar, i amb els nostres grans n'hem de parlar, perquè només d'aquesta manera ens acostem. I si ens acostem ens respectem, i si ens respectem, convivim. I deixem de viure en societats paral·leles.

El president

Moltes gràcies, senyora Brugarola. Farem, ara, doncs, un darrer torn, d'uns dos minuts, aproximadament, per si hi hagués alguna cosa a afegir, alguna cosa a aclarir, alguna reflexió final per part dels grups parlamentaris. Senyor Castel, del Grup de Ciutadans.

Jean Castel Sucarrat

Gràcies, president. Tornar a reiterar, posar molt en valor..., i jo, personalment, vull posar-los en valor la feina que individualment feu cada un en cada àmbit, i la conjunta, que pot ser la riquesa de tots aquests treballs.

Jo us volia fer una última pregunta, i, si pot ser, perquè me la contestéssiu amb una prioritat, una paraula, no cal entrar en el fons –coneixem el que hi ha al darrere de cada paraula. A dintre de cada àmbit individual dels que treballeu, quina seria la prioritat quan parlem la inversió, de tenir més recursos, d'aquells seixanta mil que poder no són suficients... En què esmerçaríeu..., entenent que les prioritats són moltes, que no podem arribar a totes de cop, com voldríem, però si n'haguéssiu de posar, de les diferents perspectives dels vostres àmbits, una per davant, de dir: «Aquest any que ve, si poguéssiu, prioritzaríem això.» Una paraula perquè em diguéssiu quina seria aquesta prioritat, des de la vostra visió del vostre treball individual, no conjunt.

També posar en valor..., i com a conclusions, jo crec que l'estàndard que hem parlat, de créixer, viure i conviure, i aprendre a conviure, no viure només de forma individual, sinó aquesta convivència mútua, aquest treball de fons que des de la xarxa també estàveu fent. M'ha sobtat molt la resposta a la Raquel i la resposta a la Carme, que us varen donar aquests joves. El «no ho sé», el «no sé si em podrien...», davant de la pregunta: «Podria ser que et radicalitzessin...» Aquest «no ho sé», té un rerefons, que teniu una gran feina per davant. També perquè siguin ells mateixos... –tu ho deies ara en la teva última intervenció–, jo crec que poder qui

s'ha equivocat en un moment donat, també, pensant d'una manera diferent, quan ha sigut reeducat, o reconduït, o donar llum a que s'entenguin certes coses, poder a vegades són les millors persones que poden empatitzar per fer també aquesta feina interna, no?

Vull dir, la persona que ha fet tot el procés, que ha entès allò que poder l'encaminava cap a un cantó..., d'una forma incorrecta –i permeteu-me que ho digui així, per posar alguna cosa que ho diferenciï–, quina..., aquestes persones poder que saben d'on ve aquell pensament que poder està afectant una part, poder saben també quina ha sigut la millor manera per poder-ne sortir, quin ha sigut aquest punt de visualitzar eines dintre de la seva feina particular i individual de la persona.

I, per acabar, treballar conjuntament. M'agradaria molt, ho repeteixo, saber una sola paraula que prioritzaríeu, envers de poder-la convertir en una realitat a un any vista. Per què? Perquè entenem també que nosaltres, com part de la institució del poder legislatiu i dels que portem a terme una feina parlamentària, també hem de tenir, i mantenir, i emportar-nos, poder, d'avui i d'aquí, aquesta experiència que ens heu aportat.

Per últim, poso en valor el fet que des de diferents àmbits, ajuntament, consorcis, xarxa, ens associatius, particulars també costa molt treballar i fer la feina bé, quan estàs empatitzant amb el veí, amb l'amic, amb el conegut, i estàs amb l'obligatorietat de portar aquella feina –perquè també et toca, no?–, perquè ets part d'aquell servei social, d'aquell consorci. Posar molt en valor aquesta feina, i agrair-vos que l'heu fet, que l'esteu superant, i jo crec que aquesta visualització d'avui, d'aquests compareixents que hem pogut tenir, no només ens ha enriquit sinó que ens n'emportem, a part de tota l'expertesa de tota aquesta gent que portem, com s'ha dit, i el senyor Espadaler, enumerava, que hem pogut i hem tingut l'oportunitat de la comissió d'investigació dels atemptats, anar visualitzant i escolant, ens ha enriquit molt, sí, però jo crec que, avui, concretament, a Ripoll, aquesta empatia que deia i aquest esforç afegit, jo crec que ens emportem una gran riquesa, també, per continuar un treball parlamentari. Agrair-los això.

I per últim agrair tant a l'ajuntament, a l'alcalde i president d'aquesta comissió, com al president comarcal, que ens hagin pogut acollir avui, i gràcies per la rebuda i gràcies pel que ens emportem. Amb això vull acabar.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Castel. Ara és el torn del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, la senyora Aurora Madaula.

Aurora Madaula i Giménez

Gràcies, president. Bé, jo, en primer lloc, i per acabar la meva intervenció, bé, l'última intervenció que faré avui, jo..., donar-los les gràcies de tota la feina que estan fent. Jo, crec que en l'anterior intervenció hi he fet esment, però crec que cal remarcar que venir aquí avui ha representat per nosaltres un pas important. Volíem ser presents aquí també, perquè, com deia abans en Ramon, o sigui, considerem que això, la situació que va viure la societat i la ciutadania de Ripoll, també és part del conflicte i també part de les víctimes, es van convertir en víctimes, i venir aquí creiem que era necessari per saber exactament com s'estava treballant, què s'estava treballant, i crec que ha quedat molt clar.

Jo, convidar-los a que segueixin fent la feina. Convidar-los a que, nosaltres, des del Parlament, seguim fent la feina, creiem –creant aquesta comissió d'investigació– que és un dels objectius importants d'aquesta legislatura, aclarir què és el que va passar, com va passar i com intentar evitar que torni a passar. Jo crec que les tres coses, què va passar, com va passar i intentar evitar que torni a passar, i, per descomptat, curar aquestes ferides de la societat, que jo crec que no només és la societat de Ripoll sinó la societat catalana, que al final va quedar, molt espe-

cialment la societat de Ripoll, però tota la societat catalana, les víctimes que van quedar afectades, jo crec que hem de treballar tots conjuntament. Conjuntament, crec que aquí vostès han demostrat que estan treballant conjuntament, i que fan una bona feina, però, des del Parlament, jo crec que els podem..., crec que parlo en nom de tothom que formem part d'aquesta comissió, estem a la seva disposició. Si creuen, en algun moment, que no hem parlat d'algun tema i creuen vostès que hauríem de tractar-lo o hauríem de convidar algú tant a nivell d'expert –perquè vostès estan aquí en qualitat d'experts, avui– com a nivell de testimonis, si ens poden ajudar, jo crec que estem en disposició d'acceptar totes els seus suggeriments i les seves idees per poder acabar arreglant..., bé, intentant arreglar i tenir unes bones conclusions d'aquesta comissió d'investigació.

Per la meua part, només fer esment al tema del radicalisme islàmic. Com saben, i com s'ha repetit, aquí hem escoltat molts experts; de veritat, hi ha molta diversitat d'experts. Vam aconseguir tenir molts diferents tipus d'experts i de diferents orígens i diversitats, tant ideològiques com acadèmiques, però cada vegada que fem una comissió amb experts, cada vegada n'aprenem molt. Jo, al que feia referència del radicalisme islàmic era perquè, a mi m'agradaria que quedés molt clar que això no és un tema religiós, que aquest error no té res a veure amb la religió, sinó que és un tema de terror, evidentment, de gent que..., que jo crec que al final, per mi i pel que anem aprenent en totes les sessions, la religió acaba sent una excusa, però que s'ha de desvincular completament, la religió, de qualsevol tipus d'horror i de terror i de violència.

Per això, m'ha agradat que en fes esment, i que quedés clar, perquè en cada sessió ho anem remarcant, però crec que aquesta sí que és una de les coses que s'ha de treballar molt a nivell de societat i a nivell d'ensenyament. Perquè aquest perill aquí sí que hi podem caure. Perquè la xenofòbia, al final, acaba amb això; és això. I desgraciadament ho veiem, i ho estem veient, com està creixent, aquesta xenofòbia i aquestes ideologies d'extrema dreta, que exploten aquestes idees, i que exploten les idees de les minories i del diferent, sobretot pel que fa a una religió, quan la veiem, forana, i molt llunyana, i com vostè ha dit, i, bé, és que..., jo crec que tothom ho coneixem, però els que som historiadors i que hem estudiat història, sabem que això no és tan així, i que no ens és tan diferent, ni tan distant, no?

Però, vaja, jo volia acabar, això, dient-los que els convido que segueixin treballant, però, sobretot, si poden fer-nos aquest retorn, si creuen vostès que hi pot haver alguna cosa en la que poden contribuir, i que hi ha algun tema, algun expert que no hem convidat, algun testimoni, sobretot en el tema del sumari, les filtracions que es van fent en el sumari, perquè no acaben de ser filtracions, que es van coneixent, si podem ajudar-los d'alguna manera a seguir treballant, i a poder tenir aquestes conclusions a què arribarem al final d'aquesta comissió d'investigació, que siguin al més fructíferes possible, i que ajudin a esclarir què és el que va passar, com va passar i com podem evitar que torni a passar.

Acabar donant les gràcies al Consell Comarcal del Ripollès, a l'Ajuntament de Ripoll, al seu alcalde, que també és president d'aquesta comissió, i a tota la gent que ha treballat avui i que s'ha desplaçat fins aquí per cobrir aquesta comissió. Que suposo que és una anècdota, les comissions són una cosa estranya, i crec que de cara als que treballem per la ciutadania i pel poble de Catalunya, hauríem de fer més sovint. Ja sé que és un important treball tècnic i despesa tècnica i de mitjans, però al final els diputats del Parlament de Catalunya treballem per a la ciutadania de Catalunya, i no hauria de ser una anècdota ni una excepció que el Parlament es traslladés allà on hi ha la necessitat.

Per tant, moltes gràcies, i a seguir treballant.

El president

Moltes gràcies, senyora Madaula. El torn del Grup Republicà, la senyora Montserrat Fornells.

Montserrat Fornells i Solé

Moltes gràcies, president. En primer lloc, agrair a tots vosaltres les vostres respostes, que ens heu donat després dels suggeriments, comentaris, preguntes que hem fet els grups parlamentaris. També agrair la feina que heu fet i que esteu fent i que fareu per Ripoll i pel que ha passat, i per la convivència i per una millor integració de totes les persones que han vingut de fora.

Com molt bé han dit els meus companys, conèixer la vostra feina, conèixer la vostra tasca ens ha estat molt positiu per a aquesta comissió, i crec que el vostre exemple ha de ser un model per a altres llocs del país. És molt important el que heu comentat de que establireu lligams amb d'altres llocs del món on també han patit casos com el que s'ha patit aquí Ripoll. És lògic i lícit el que heu dit de que encara esteu en situació de dol i que heu passat un any i mig molt difícil, perquè són persones que coneixíeu, són persones que vivíeu amb ells, que convivíeu amb ells i, per tant, no ha de ser fàcil sobrepassar aquesta situació i tampoc ha de ser fàcil treballar perquè hi han molts factors emocionals que influeixen en la feina i el dia a dia.

És evident –s'ha comentat per part de tots vosaltres– que la manca de recursos és un fet important. Tots som coneixedors que per intentar treballar al màxim de bé possible, per intentar implementar totes les accions que deuen dur a terme..., que estan contemplades en el pla de convivència, es necessitaria més recursos. Bé, nosaltres hem de treballar perquè així sigui, per aconseguir més recursos per tal de treballar en aquest àmbit.

És molt important el que s'ha dit de que s'ha de treballar la convivència coordinadament, i conjuntament, amb totes les entitats, amb totes les institucions, amb tots els col·lectius. És molt important la feina que heu fet aquí a Ripoll en aquest sentit.

Pel que fa al tema de la senyora Perpinyà, m'ha agradat molt, i la corroboro, i crec estic al cent per cent d'acord amb el que ha comentat de que cal caminar cap al reconeixement i apoderament de les persones immigrades. Jo crec que això és clau per facilitar la integració plena de les persones immigrades, no? Que tinguin el reconeixement i tinguin aquest apoderament per elles mateixes poder desenvolupar els seus projectes i, per tant, per poder-se integrar al màxim possible a la societat on viuen.

Pel que fa a la senyora Brugarola, com ha comentat el company, també m'ha sorprès una mica que també es va trobar, amb la senyora Rull, la resposta dels joves, sobre la radicalització, no? És una cosa que m'ha sorprès, de que els joves no diguessin «no» a aquesta qüestió; és una cosa que ens ha de fer reflexionar, i ens ha de fer treballar des de tots els àmbits perquè aquesta pregunta sempre tingui la resposta de no.

I una cosa que no he preguntat abans, i que voldria preguntar, és si el tema del control a les xarxes socials, a internet, o així, ho heu treballat en l'àmbit educatiu, o se n'ha parlat en aquestes taules, o en el debat amb els joves, perquè, sí que és molt important previndre i treballar des de les diferents àrees, sectors, però, clar, és molt difícil, a vegades, poder establir un control, una prevenció del que fan cadascun d'aquests joves o cadascuna de les persones que poden caure en la radicalització a través de les xarxes socials o a través d'internet, que és molt difícil de poder controlar o prevenir en aquest sentit, no? I no sé si teniu prevista alguna acció o alguna manera de controlar aquestes situacions.

Res més. Donar-vos les gràcies a tots vosaltres per la vostra participació, els vostres comentaris i les vostres aportacions, que són molt positives, i que segurament aquesta comissió en traurà molt bon profit. I, com no, acabar agraint de nou al Con-

sell Comarcal, a l'Ajuntament de Ripoll, que ens hagin acollit aquí a Ripoll per fer aquesta sessió de comissió, que per nosaltres és un plaer, i jo crec que, com a parlamentaris, i com a representants del territori, ens hem de..., hauríem de fer-ho més sovint per tal d'apropar la institució a la ciutadania, que al cap i a la fi és la que ens vota i a la que representem.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora Fornells. És el torn del Grup Socialistes i Units per Avançar, el senyor Espadaler.

Ramon Espadaler i Parcerisas

Moltes gràcies, senyor president. Només per reiterar algunes de les coses que ja li he dit, amb brevetat. En primer lloc, agrair l'esforç continuat d'aquest minut zero tan difícil, però jo crec que també el que ve ara és complicat, és difícil, potser costa més encara de parlar-ne, de fer sortir la gent, de fer-los participar. Aquesta tossuderia els encoratgem que la mantinguin, perquè jo crec que és molt important el que estan fent.

Ha quedat evidenciat en aquesta comissió, i això ja ho intuïm que no hi ha manuals per donar resposta, ni hi ha preformes per donar resposta a situacions com aquestes. Des d'aquesta perspectiva, jo crec que agraiem, i s'ha d'agrair molt, aquest esforç de crear coneixement, en el fons, perquè això és el que estan fent vostès, i de, per tant, poder-lo contrastar amb altres ciutats, amb Tolosa, amb les altres ciutats que siguin, per anar, d'alguna manera avançant en aquest exercici, doncs, de resiliència.

A mi m'ha sorprès també molt la resposta a la pregunta, però també podríem subratllar que potser aquesta pregunta no l'haguéssim fet, i probablement han fet aquesta pregunta perquè hem copsat, doncs, que aquell manual que teníem, aquella *checklist* que semblava tan perfecta no ho és, i això ens ha portat a fer la pregunta, i la resposta ens interpella, evidentment, a tots. Interpella els serveis socials, l'ajuntament, però la societat mateixa de Ripoll, i del conjunt del país. Per tant, des d'un punt també de sorpresa, que reconec, per una resposta, doncs, en aquest sentit, és que alguna cosa, probablement, no s'està fent prou bé.

I si hagués de resumir o emportar-me una frase, més enllà, doncs, de l'agraïment a tots vostès per la compareixença, al president de la comissió i alcalde de Ripoll per haver tingut la bona pensada de convocar-nos aquí, als serveis tècnics que han fet possible de fer-ho aquí, em quedaria amb el concepte aquest de Ripoll com a oportunitat.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Espadaler. Pel Grup de Catalunya en Comú Podem, senyor Joan Josep Nuet.

Joan Josep Nuet i Pujals

Sí; gràcies, president. Molt breument. També, de nou, agrair-los aquest altre torn que ens han ofert, i dir-los, simplement, que em quedo amb sis frases, que vostès mateixos han pronunciat, que m'ajuden d'alguna forma a resumir conceptes, no? Deien: «Aixecar la catifa i..., aixequem la catifa, i treure-li la pols.» Doncs, sí, davant del que ha passat, és un bon moment per repensar-nos, eh?, i, per tant..., i a més, no fer servir això com una arma llancívola des del punt de vista política, sinó com una reflexió col·lectiva per millorar, no?

Una altra frase, que és: «Vivim, però no convivim», eh? Per tant, aquest concepte de qualitat, que hem descobert que ens manca. Una altra és: «Sortir de l'assistencialisme i avançar cap a l'apoderament i el reconeixement.» Doncs sí, a vegades hem fet, potser, assistencialisme, i pensàvem que ja ho teníem solucionat,

i amb això només tapàvem forats, o eren pedaços que no resolien el problema profund.

«Treballar els sentiments», també és un concepte que crec que té importància, eh? Per tant, aquesta gent –en general, tots–, hem de sentir, ens hem de sentir, i això costa molt, no és fàcil, eh?

I dues finals, que és: «Si parlem ens escoltem, i si ens escoltem, convivim.» Per tant, aquesta pregunta de «Com està la família?», sembla un pas senzill, no? A aquesta veïna que li dius «bon dia», li pots dir més que bon dia, no? I és l'inici de la convivència, que ens entenguem.

I, finalment: «El Proderai necessita mirades, més a final, perquè només des d'una mirada, possiblement, fracassarà.»

Gràcies.

El president

Moltes gràcies. El Grup de CUP - Crida Constituent, la senyora Natàlia Sànchez.

Natàlia Sànchez Dipp

Bé. Miraré de ser breu. Gràcies per avui haver vingut aquí, perquè, ja ho he dit abans, però és molt difícil el que heu fet, malgrat haguem vingut fins aquí, exposar-vos a explicar la vostra vivència és una qüestió molt complexa, i crec que val la pena d'agrair-ho. I, per tant, he d'escoltar amb molta atenció la vostra vivència, la vostra experiència i les vostres propostes.

Un aclariment sobre la qüestió del Proderai, o Proderae; és a dir, no..., perquè ho entengueu una mica més, o per la percepció que podeu tenir de quina és la imatge que la CUP pot tenir d'un projecte que és una col·laboració entre els cossos policials i els departaments d'educació. No, no és des del prejudici, és que no dic que ningú ho hagi dit, però com per aclarir-ho: ho diem des de l'experiència, la investigació i el coneixement concret que fa no gaires setmanes, per exemple, *La Directa* publicava una gravació d'unes de les formacions de Proderai duríssima. Per tant, en aquesta lògica positiva de treballar en el conuiu i no simplement en el coexistir per passar pàgina, és imprescindible que canviem la mirada i el marc en què entenem l'islam, en què entenem les creences, en què entenem la dimensió espiritual de la vida, i com, des d'allò públic, des de les administracions, però des d'allò social, fem front al que –i amb això acabaré– un professor Arun Kundnani, professor de Mitjans i Cultura i Comunicació de la Universitat de Nova York, alertava, deia: «La radicalització s'ha convertit en la lent a través de la qual les societats occidentals veuen la població musulmana, i contribueix a la justificació del desplegament d'una estratègia global de control i vigilància, sota el vel de la prevenció.»

És des d'aquesta mirada que som crítiques amb el Proderai. I que des d'aquest espai no sé si aquesta comissió servirà, sincerament, per a gran cosa. Potser ens ajudarà a definir conceptes, a arribar a consensos; ens ajudarà a poder avançar en aquest treball conjunt, però és que el que estic segura que no serà, ni en aquesta taula aquí a Ripoll, ni al Parlament de Catalunya, sinó que serà amb la vostra feina quotidiana, de tota la gent que esteu aquí a Ripoll i arreu del país, al carrer, dia a dia, des de la militància i l'activisme, des d'allò més popular i civil a allò més tècnic i d'intervenció, amb dificultats materials per poder fer la feina. I, per tant, traslladar-vos tota la força, i, per tant, dir-vos que la feina, malgrat és una responsabilitat forta, penso que està més en vosaltres, i tots els vosaltres que hi ha arreu del país, que feu aquesta tasca, que potser no pas des d'on a vegades podem parlar en un lloc o una institució com és el Parlament.

Insistir que hi ha qüestions concretes de la legislació de la qual estem dotats en el marc de l'Estat espanyol, polítiques migratòries concretes, polítiques laborals concretes, que el que fan és condemnar i perpetrar un marc cap a la mirada a l'altre, des de la perspectiva simbòlica i des de la perspectiva material i concreta. I és això el que hem de poder modificar, no exclusivament, doncs, el poder veure les mirades

verges, que també. Però aquí hi ha una feina que crec que cal també fer aquests crits d'alerta des de fora, perquè les institucions, els governs estiguin a l'alçada de les necessitats i els reptes que té el país, perquè, si no, de poc servirà que escrivim, parlem i reflexionem, si no som capaces d'intervenir directament i poder dir de forma clara que la Llei d'estrangeria està feta, també, per discriminar, està feta per mantenir els interessos del capital, per exemple, en el sistema de treball. I que això forma part de la desigualtat i de la creació de l'alteritat en allò material. I això és imprescindible que ho puguem fer.

Un cop més, moltes gràcies. Jo me'n vaig d'aquí, en part, colpida. I molta força en aquest procés tan complex i difícil que esteu fent però que el que penso que apuntau amb molt bones maneres.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora Sánchez. Ara, un minut darrer per si hi ha alguna qüestió d'aquestes que s'han plantejat, o alguna paraula que han demanat de resum, o alguna xifra que han demanat, i agrairíem també la vostra presència. Senyora Ortega?

Elisabet Ortega Larriba

Jo crec que la prioritat, per mi, és: joves, joves, joves. És a dir, fixeuvos que en la resposta a la pregunta que es va fer, això ens indica que hem de treballar amb joves, que els atemptats els haguessin comès joves vol dir que són..., la mirada està posada en ells, i, per tant, hem de treballar cap aquí.

Que crec que hem de treballar amb tots els joves, eh? –amb tots els joves. Perquè han d'haver-hi mirades diferents. Però si em demaneu una paraula, és: prioritzaació, joves.

El president

Parla el senyor Hamid.

Hamid Barbach

Apenas, al final, nuestras puertas están abiertas a cualquier persona. Tenemos que trabajar mucho juntos para expulsar el veneno que nos matará al final, y el veneno que contamina nuestra ciudad y contamina también nuestra cultura rica.

Gracias.

El president

Moltes gràcies. Senyora Perpinyà.

Núria Perpinyà Colomer

Bé, jo, quan hem parlat de prioritats, no?, el primer que a mi m'ha vingut al cap són les persones. Treballar per a les persones, tant siguin joves com més grans, com més petits. Una mica, la prioritat, i el nostre deure, no?, també per la professió que executo, doncs, és treballar per les persones i el bé comú de Ripoll. Evidentment, doncs, posant un gran èmfasi en els joves, però també no oblidant els nens petits que comencen el camí de la vida, o la gent gran que ho ha viscut des d'un altre punt de vista, però que també s'hi ha d'incidir, perquè la convivència al final som tots i totes.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies. Senyora Raquel Rull, senyor Eduard Castellà.

Raquel Rull Agulló

Bé. Això d'estar a darrere és reiterar a vegades el que diuen els companys i les companyes. És veritat que cal fer un incís: no van dir tots els joves que sí que es poden radicalitzar. És a dir, també..., no hem d'alarmar. (*Veus de fons.*) Però sí que és veritat que a mi això em dona una segona versió que és la dualitat. A la que poden...,

ja comencen a pensar, és a dir, ja no és allò que ens imposen; és a dir, és un estat de reflexió, és la dualitat de la identitat. És reformular-se coses que, possiblement, en un primer moment no ho haguessin fet. Per tant, aquí és on hem de treballar, hem de treballar en veure que quan no se senten d'aquí o d'allà, d'on se senten, perquè davant d'una pregunta tan difícil de fer per nosaltres, les seves respostes moltes eren: «No, però...», és a dir, hi ha una adversativa. Per tant, jo crec que també els recursos han d'anar, tal com ha dit la Núria, a totes les persones, però sobretot als joves.

Eduard Castellà Marco

Sí, jo voldria destacar el concepte «conjuntament», que s'ha repetit molt durant tota aquesta comissió, fer-lo efectiu, fer-lo real, conjuntament, cos de tècnics, institucions públiques, treballadors socials, la societat civil..., per tal de poder, a llarg termini –perquè serà un treball a llarg termini–, eixamplar una base social antiracista, contra la xenofòbia i contra qualsevol tipus de discriminació.

Carme Brugarola

Jo dic les paraules «respecte» i «convivència». Penso que són importantíssimes aquestes dues paraules.

I ara ja als mitjans de comunicació: no vull haver donat el titular aquest per haver expressat el que nosaltres vam viure com una experiència, eh? Alerta, ara no ho digueu segons quin titular, que aleshores ja tornaran a venir tots els de la salsa rosa per aquí a fer la maionesa. Molta atenció, vull dir, perquè va ser un treball de reflexió importantíssim. Un treball de reflexió, que aquesta era la tercera després de dues preguntes que els vam fer, de: «Quines oportunitats tu tens com a jove i musulmà? Quines mancances tu veus que tens? Què fa l'Administració per tu?», que aquí no vam acabar de debatre, perquè el temps se'ns va acabar. Però penseu que aquest és un projecte d'unes frases, d'una persona que està fent un treball de final de màster, que s'ha fet a Vic, que s'ha fet a Manlleu, que s'ha fet a Tona i que s'ha fet a Torelló.

Llavors, nosaltres, amb el treball, vam pensar –sempre en contacte amb la Raquel– que seria interessant també poder plantejar aquestes preguntes. Jo penso, aquí el que s'ha de valorar és la sinceritat extrema d'aquests nois. L'extrema sinceritat de dir: «Les coses són complexes. No, no podem radicalitzar-nos, però és possible que pugui passar.» Per tant, hem de fer alerta amb aquest «és possible». És a dir, ells ens van alertar. Ells, d'alguna manera, van llançar l'ham i van dir: «Ajudeu-nos.» Som-hi tots. I nosaltres també hi hem de ser, perquè penso que és molt important també tota la feina que ha de fer, des de dins, la mateixa comunitat.

I ho deixo aquí: respecte i convivència.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora Brugarola.

Bé, per acabar, a mi m'agradaria saludar també el senyor Javier, que és el pare del Xavier... (*El president s'emociona. Aplaudiments.*) El Xavier va ser una de les víctimes de la Rambla, amb tres anys, i, per tant, entenc que sigui difícil també per a ell venir a Ripoll, i l'hi agraïm molt. Moltes gràcies.

(*Aplaudiments perllongats.*)

Moltes gràcies. Agraïm, una vegada més, doncs –perdoneu l'emoció, és inevitable–, als compareixents, a les entitats que representen i a les institucions, doncs, comparèixer en aquesta comissió, que, com saben, que he dit al principi, estem treballant perquè això no passi mai més. Per tant, moltíssimes gràcies.

Gràcies als equips també del Parlament, que han fet possible, doncs, aquesta cosa extraordinària, d'organitzar-nos la comissió fora de seu parlamentària i fer-la aquí a Ripoll. Agrair també, doncs, al Consell Comarcal del Ripollès, al Consorci de Benestar Social, que ens acull, i aquí m'agradaria personalitzar-ho també en el

senyor Agustí Mas, el responsable de protocol i premsa, perquè li hem portat molts nervis i molta feina, aquests dies, per poder complir tots els requeriments tècnics que permeten, com he dit al principi, que aquesta sessió es pugui transmetre en directe per televisió i que pugui ser pràcticament com una sessió normal de les que celebrem al Parlament, tot i que es fa a Ripoll. Això és també equilibri de país, i, per tant, des de Ripoll, encara que siguem lluny –i ahir hi vam posar una mica de neu perquè veníeu vosaltres–, doncs, els mitjans tècnics també acaben funcionant, i, per tant, ho celebrem.

I finalment, donar les gràcies, doncs, als diputats i diputades de la comissió, que també heu fet l'esforç de venir a Ripoll, us ho agraïm moltíssim.

Gràcies.

(Aplaudiments.)

La sessió s'aixeca a les dues del migdia i un minut.